

**PĂDURILE AU NEVOIE DE TIMP.
LA FEL ȘI TRANSFORMAREA REALĂ**

20 ANI
ÎN ROMÂNIA

**CUM MANAGEMENTUL RESPONSABIL, POLITICILE PUBLICE,
CONSERVAREA ȘI COLABORAREA TRANSFORMĂ PĂDURILE
ȘI GUVERNANȚA FORESTIERĂ DIN ROMÂNIA**

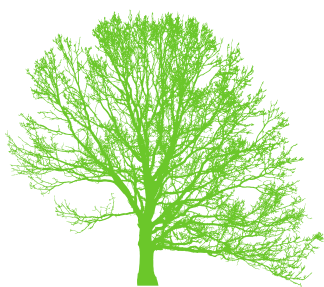
CUPRINS

INTRODUCERE	4
DE CE ACEST RAPORT?	8
PĂDURILE ROMÂNIEI – UN PATRIMONIU VIU AL EUROPEI	9
ROLUL WWF ÎN ACEASTĂ CĂLĂTORIE	10
CUM ACȚIONĂM	11
DE LA VIZIUNE LA REZULTATE	11
MARILE REUȘITE ALE UNEI TRANSFORMĂRI CONTINUE	12
1. Consolidarea unei culturi a transparenței și participării	14
2. Creșterea transparenței și responsabilității în sistemul de trasabilitate a lemnului	18
3. Reformarea cadrului național de combatere a recoltărilor ilegale	22
4. Protejarea patrimoniului României în domeniul silviculturii apropiate de natură	29
5. Lemnul mort pentru păduri vii	35
6. Consolidarea protecției pădurilor cu valoare ridicată de conservare (HCV)	39
7. Protejarea pădurilor virgine ca patrimoniu internațional	43
8. Recunoașterea pădurilor cu valoare universală excepțională (UNESCO)	48
9. Deblocarea plăților de mediu pentru conservarea pădurilor	52
10. Aducerea comunităților dependente de pădure în centrul guvernanței forestiere	56
LECȚII PENTRU VIITOR	60
DE LA PROGRES LA RESPONSABILITATE	63
CONTRIBUIND LA SCHIMBARE: CIFRE-CHEIE – 20 DE ANI DE IMPACT	66
PROVOCĂRI STRUCTURALE PENTRU VIITOR	71
CREDITE	73

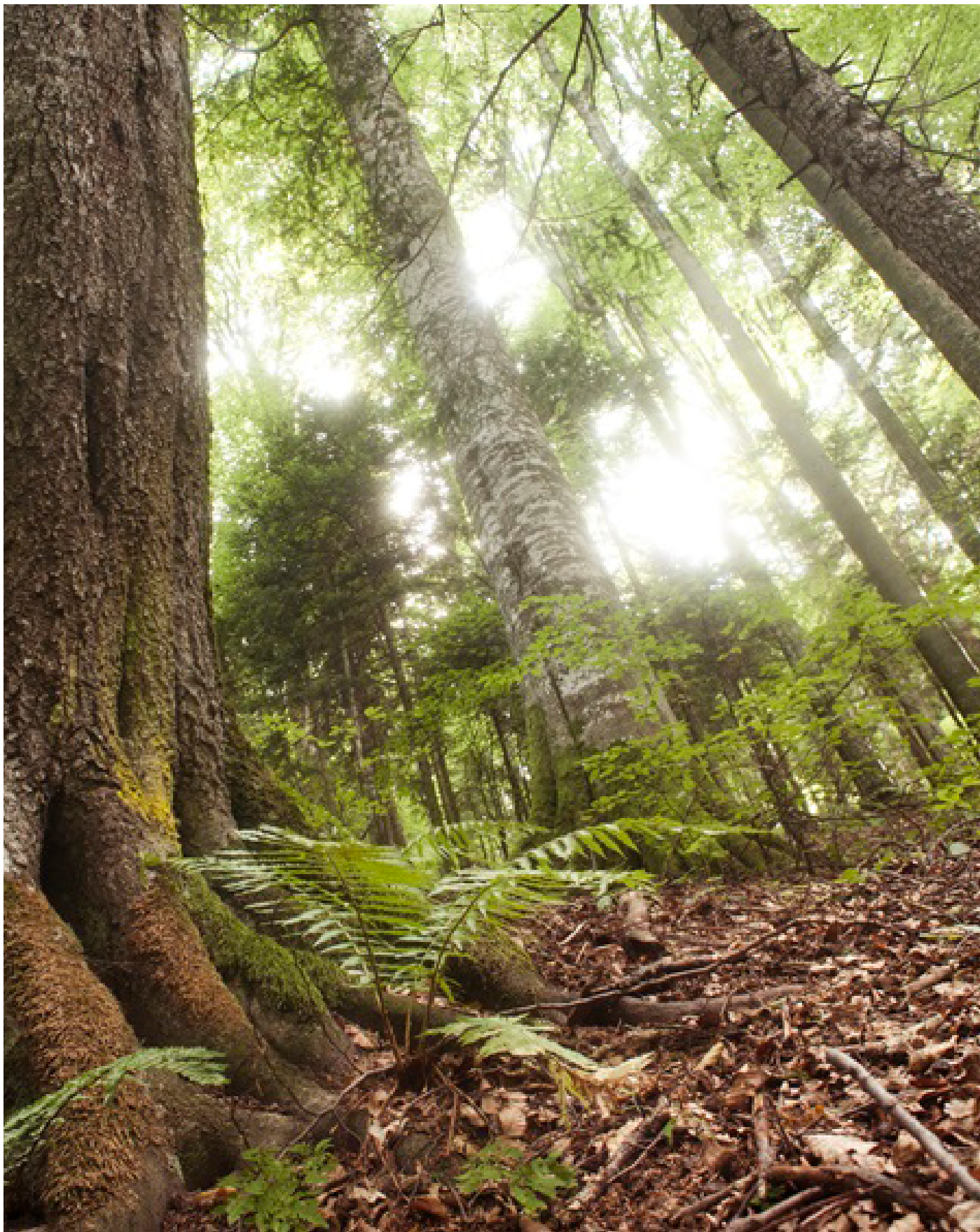
*Aceasta este o poveste despre oameni, știință, perseverență și parteneriate pentru natură - dincolo de proiecte și cicluri fragmentate de finanțare.

Schimbarea reală nu se produce de la sine. Ea este construită de oamenii și organizațiile care au crezut în acest drum - de la lideri ai comunităților și cercetători, până la autorități publice, companii responsabile și oameni dedicați. Unii sunt alături de noi de peste două decenii. Alții ni se vor alătura în continuare, uniți de același obiectiv: susținerea unui management forestier responsabil și construirea unui viitor rezilient și sustenabil.

ÎMPREUNĂ ESTE POSIBIL

Pădurile sunt profesori tăcuți. Când învățăm să le înțelegem lumea, începem să înțelegem mai bine viața și echilibrul dintre oameni și natură. Ele ne arată că transformările care durează se construiesc în timp - prin răbdare, grijă și efortul comun al unei comunități.

PRIVIM ÎN URMĂ, MERGEM ÎNAINTE

MESAJ DIN PARTEA ORIEȚEI HULEA, DIRECTOR GENERAL WWF-ROMÂNIA

“

Pădurile nu sunt doar ecosisteme - ele reprezintă fundația vieții, a stabilității și a bunăstării. Misiunea noastră a fost să le protejăm într-un mod care susține biodiversitatea, contribuie la reziliența climatică și sprijină prosperitatea oamenilor și a comunităților. Acest lucru face parte din identitatea noastră: o organizație bazată pe știință și orientată spre soluții, care privește conservarea într-un mod integrat, înțelegând că realitățile de mediu, economice și sociale sunt profund interconectate.

Încă de la început, activitatea noastră a fost ghidată de convingerea că soluțiile durabile nu pot fi construite în izolare. Conservarea pădurilor afectează numeroși actori și, tocmai de aceea, trebuie construită împreună cu toți cei care depind de păduri, le administrează sau le influențează — autorități publice, companii, cercetători, comunități locale și organizații ale societății civile. Prin dialog deschis și colaborare transparentă, am încercat să reducem presiunile asupra pădurilor și, în același timp, să construim o responsabilitate comună pentru soluțiile necesare protejării lor.

Am ales să lucrăm în România datorită patrimoniului său natural excepțional. Ca unul dintre cele mai importante hotspoturi de biodiversitate din Europa, România găzduiește încă ecosisteme forestiere cu o valoare ecologică remarcabilă. În același timp, țara păstrează o tradiție îndelungată a managementului forestier bazat pe principii ecologice — practici care devin tot mai relevante astăzi, într-un context în care Europa și lumea caută modele de dezvoltare care să integreze natura, clima și nevoile societății.

În ultimele două decenii, nu am încercat să facem totul. Ne-am concentrat eforturile acolo unde am considerat că putem produce o schimbare reală. Acest lucru a însemnat să facem alegeri, să stabilim priorități și să ne asumăm provocări adesea complexe și, uneori, incerte.

Nu toate demersurile au avut rezultatele pe care ni le-am dorit. Totuși, este clar că implicarea constantă a generat progrese reale — mult peste ceea ce ar fi fost posibil în lipsa acțiunii. Schimbarea, mai ales atunci când implică instituții, sisteme și mentalități, are nevoie de timp.

“

Acest raport surprinde această călătorie. El reunește etapele importante, lecțiile învățate și evoluția unei abordări construite prin experiență, dovezi și colaborare. Mai important, oferă un moment de reflecție — pentru a înțelege ce a funcționat, unde există încă lacune și cum ne putem adapta pentru a avea un impact mai mare în anii care urmează.

Privind spre viitor, rolul nostru rămâne acela de a crea legături — între știință și practică, între conservare și dezvoltare, între realitățile locale și obiectivele globale. Consolidarea parteneriatelor va fi esențială, deoarece schimbarea reală depinde de responsabilitate comună și angajament pe termen lung. Complexitatea provocărilor actuale cere soluții incluzive și orientate spre viitor.

Suntem recunoscători tuturor celor care au făcut parte din această călătorie — partenerilor, susținătorilor noștri, dar și celor care ne-au provocat de-a lungul timpului. Progresul nu se construiește doar prin consens, ci și prin dialog, gândire critică și disponibilitatea de a învăța.

Munca merge mai departe. Iar viitorul pădurilor României va depinde de alegerile pe care le facem împreună astăzi.

Orieta Hulea

Director General, WWF Romania

DE CE ACEST RAPORT

Acest raport privește înapoi la 20 de ani dedicați pădurilor României - ani construiți pe știință, susținuți prin perseverență și consolidați prin dialog și parteneriate. Este o poveste despre cum eforturile constante, responsabilitatea împărtășită și o viziune comună pot transforma treptat felul în care pădurile sunt înțelese, valorizate și protejate.

Privind în urmă, înțelegem cât de departe am ajuns. În același timp, acest exercițiu ne invită să privim înainte — spre ceea ce mai avem încă de construit. Progresul nu înseamnă o singură realizare, ci un proces continuu. Lecțiile acestor două decenii ne ajută să înțelegem ce pași sunt încă necesari pentru ca pădurile să rămână o sursă de viață și stabilitate, atât pentru oameni, cât și pentru natură.

Dincolo de reflecția asupra realizărilor din trecut, acest raport pune bazele muncii viitoare — orientând prioritățile următorilor ani, consolidând ceea ce funcționează și evidențiind provocările care încă stau între progresul de astăzi și reziliența pe termen lung a peisajelor forestiere și a comunităților care depind de ele.

Mai mult decât o retrospectivă, acest raport este și o recunoaștere a numeroșilor parteneri — de la instituții publice și comunități locale, până la organizații de cercetare, grupuri ale societății civile și companii responsabile — care au contribuit la această călătorie. Totodată, el reflectă angajamentul nostru reînnoit de a continua munca necesară pentru protejarea pădurilor României pentru generațiile viitoare.

PĂDURILE ROMÂNIEI – UN PATRIMONIU VIU AL EUROPEI

Pădurile României se numără printre cele mai valoroase comori naturale ale Europei. Ele formează un mozaic remarcabil de peisaje forestiere, cunoscute pentru faptul că adăpostesc unele dintre ultimele păduri primare și multisekulare de tip Old-Growth Forests (OGF) ale continentului, care susțin o diversitate extraordinară de forme de viață - de la mari carnivore emblematice până la nenumărate specii mai puțin cunoscute. Întinse în șase regiuni biogeografice, aceste ecosisteme oferă servicii esențiale care depășesc cu mult granițele naționale.

Aceste păduri sunt, în același timp, strâns legate de comunitățile locale care, de-a lungul generațiilor, au construit o relație profundă cu ele. Această bogăție naturală nu este doar un dar al geografiei, ci și rezultatul unor practici forestiere dezvoltate în timp, bazate pe înțelegerea

proceselor ecologice și pe interesul comun al comunităților de a menține resursele forestiere.

Totuși, în perioada tranziției de la sistemul centralizat către integrarea europeană, pădurile României s-au confruntat cu presiuni semnificative și cu numeroase vulnerabilități instituționale. Această perioadă a fost marcată și de un proces fragmentat de retrocedare a pădurilor, desfășurat în lipsa unui cadru administrativ coerent, în timp ce politicile publice au avut dificultăți în a ține pasul cu schimbările sociale, economice și de mediu. Împreună, acești factori au slăbit capacitatea de control, au contribuit în unele zone la degradarea pădurilor și au afectat condițiile necesare dezvoltării unei bioeconomii forestiere sustenabile, mai ales în regiunile unde retrocedările au dus la proprietăți foarte fragmentate și la capacități inegale de administrare.

ROLUL WWF ÎN ACEASTĂ CĂLĂTORIE

În ultimele două decenii, WWF s-a implicat activ pentru ca pădurile României să continue să prospere - ca ecosisteme, ca surse de reziliență în fața schimbărilor climatice și ca fundament al bunăstării comunităților.

Rolul nostru a fost să conectăm cunoașterea cu acțiunea, conservarea cu nevoile comunităților și viziunea pe termen lung cu soluțiile practice.

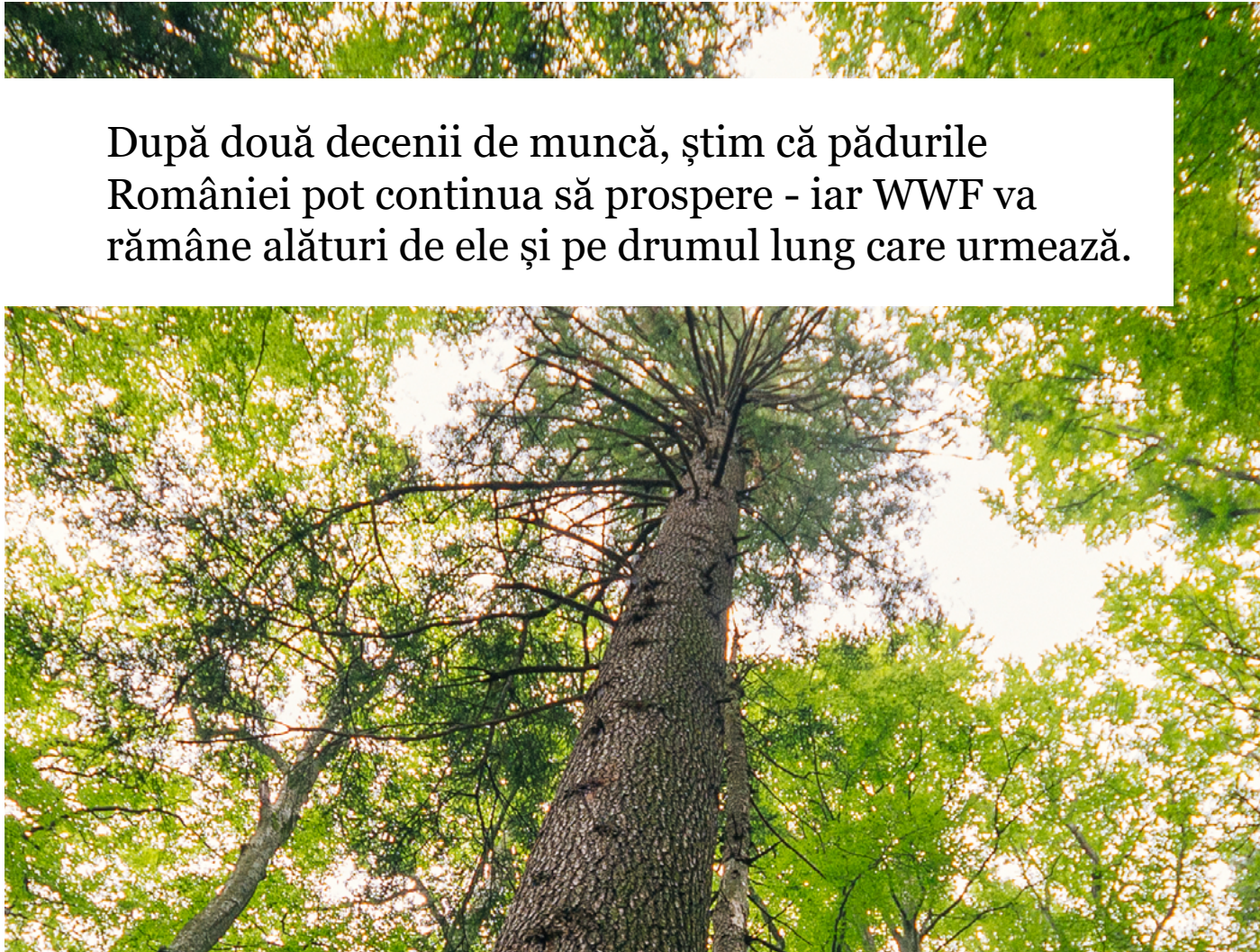
Am promovat abordări bazate pe dovezi și știință, care protejează biodiversitatea, consolidează reziliența climatică și susțin dezvoltarea sustenabilă.

Am lucrat prin dialog, argumente și parteneriate — aducând împreună autorități, companii, cercetători, comunități locale și organizații ale societății civile pentru a construi soluții durabile.

CUM ACȚIONĂM

Activitatea noastră reunește patru direcții complementare:

- politici mai solide și o guvernare forestieră mai bună
- piețe responsabile și standarde voluntare credibile
- măsuri concrete de conservare și restaurare în teren
- consolidarea capacității prin educație, schimb de cunoștințe și implicarea actorilor relevanți.

După două decenii de muncă, știm că pădurile României pot continua să prospere - iar WWF va rămâne alături de ele și pe drumul lung care urmează.

DE LA VIZIUNE LA REZULTATE

Timp de peste două decenii, eforturile susținute și munca pe termen lung s-au transformat în schimbări concrete în modul în care pădurile sunt administrate, protejate și integrate în politicile publice și în prioritățile societății.

„Marile reușite” prezentate în secțiunea următoare marchează etape importante ale acestui parcurs. Ele arată cum perseverența și implicarea

constantă pot genera schimbări sistemice — îmbunătățiri reale în guvernarea forestieră, conservarea naturii și rolul pădurilor în societate.

Aceste realizări nu reprezintă un punct final, ci pași importanți într-un proces continuu de transformare — și o reamintire a faptului că acțiunea constantă și soluțiile orientate spre viitor rămân esențiale.

MARILE REUȘITE ALE UNEI TRANSFORMĂRI CONTINUE

PROMOVAREA UNUI MANAGEMENT FORESTIER RESPONSABIL

- 1 CONSOLIDAREA UNEI CULTURI A
TRANSPARENȚEI ȘI PARTICIPĂRII**
Crearea unui cadru în care actorii relevanți contribuie la decizii privind gestionarea pădurilor, pentru protejarea naturii, sprijinirea comunităților și apărarea intereselor legitime.
- 2 CREȘTEREA TRANSPARENȚEI ȘI
RESPONSABILITĂȚII ÎN SISTEMUL
DE TRASABILITATE A LEMNULUI**
Transparența este una dintre cele mai puternice forme de protecție a pădurilor.

- 3 REFORMAREA CADRULUI NAȚIONAL DE
COMBATERE A RECOLTĂRILOR ILEGALE**
Instituții mai puternice. Reguli mai clare. Consecințe reale.
- 4 PROTEJAREA PATRIMONIULUI ROMÂNIEI
ÎN DOMENIUL SILVICULTURII APROPIATE
DE NATURĂ**
„Inima verde” a Europei nu este o întâmplare.
- 5 LEMN MORT PENTRU PĂDURI VII**
De la un pericol perceput, la un element esențial al rezilienței pădurilor.

CONSOLIDAREA OBIECTIVELOR DE CONSERVARE A BIODIVERSITĂȚII

6 ÎMBUNĂTĂȚIREA PROTECȚIEI PĂDURILOR CU VALOARE RIDICATĂ DE CONSERVARE (HCV)

Protejarea a ceea ce contează cel mai mult — pentru natură și pentru oameni.

7 PROTEJAREA PĂDURILOR VIRGINE SI CVASIVIRGINE CA PATRIMONIU INTERNAȚIONAL

De la o valoare ignorată, la angajament multi-actor și protecție permanentă.

8 RECUNOAȘTEREA PĂDURILOR CU VALOARE UNIVERSALĂ EXCEPȚIONALĂ (UNESCO)

De la comoară națională, la recunoaștere globală și beneficii durabile pentru comunitățile locale.

SPRIJINIREA COMUNITĂȚILOR ȘI CONSERVARE PARTICIPATIVĂ

9 DEBLOCAREA PLĂȚILOR DE MEDIU PENTRU CONSERVAREA PĂDURILOR

De la responsabilitate necompensată, la primele plăți pentru biodiversitate din România.

10 ADUCEREA COMUNITĂȚILOR DEPENDENTE DE PĂDURE ÎN CENTRUL GUVERNANȚEI FORESTIERE

Conservarea este cea mai eficientă atunci când comunitățile fac parte din soluție.

1 CONSOLIDAREA UNEI CULTURI A TRANSPARENȚEI ȘI PARTICIPĂRII

„Crearea unui cadru în care actorii relevanți pot contribui la conturarea deciziilor privind gestionarea pădurilor, astfel încât acestea să protejeze natura, să consolideze comunitățile și să le apere interesele legitime.”

1.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – DECIZII LUATE ÎN SPATELE UȘILOR ÎNCHISE, VOCE PUBLICĂ LIMITATĂ

Acum 20 de ani, sectorul forestier din România era încă marcat de **moștenirea structurală a sistemului centralizat**, în care pădurile fuseseră integral în proprietatea statului, iar deciziile de management erau luate aproape exclusiv de autoritățile centrale.

- Managementul forestier și conservarea naturii erau ghidate de politici naționale uneori incoerente, care nu ținuseră pasul cu **noile realități sociale, economice și de mediu**.
- Procesul decizional era caracterizat, în mare parte, de dialog limitat, iar **accesul public la informații era minim sau adesea inexistent**.
- Instituțiilor le **lipsea o cultură a transparenței, a încrederii și a implicării** reale a actorilor relevanți, în timp ce aceștia — comunități locale, ONG-uri, mici proprietari de păduri — aveau experiență, capacitate sau canale limitate pentru a contribui proactiv.

PENTRU CEI CARE ÎȘI AMINTESC:

La începutul anilor 2000, amenajamentele silvice erau, practic, ținute sub cheie în birourile ocoalelor silvice, accesibile doar cu aprobări de la nivel înalt, în timp ce procesul legislativ era lipsit de transparență reală, iar sistemele digitale de acces public deschis erau practic inexistente.

Guvernanța forestieră funcționa, în mare parte, **în spatele ușilor instituționale**, iar societatea reacționa abia după ce deciziile fuseseră deja luate.

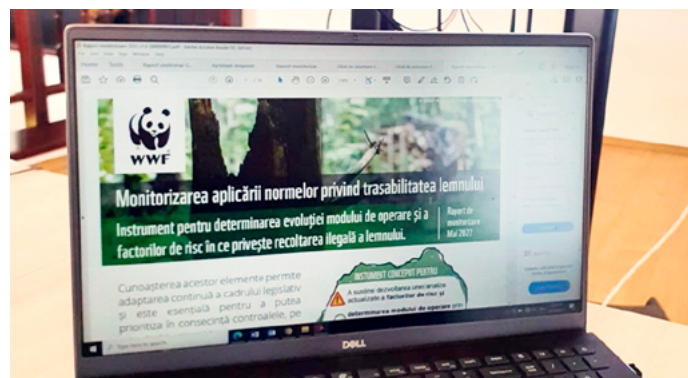

1.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – DESCHIDEREA GUVERNANȚEI ȘI FACILITAREA PARTICIPĂRII

În ultimele două decenii, WWF-România a lucrat constant pentru a contribui la trecerea guvernancei forestiere de la un sistem administrativ închis către un model mai transparent, mai responsabil și mai participativ.

» **Politici publice și advocacy:** consolidarea guvernancei și a supravegherii publice prin promovarea transparenței ca principiu central al managementului forestier.

- Am susținut dezvoltarea și utilizarea unor **instrumente publice de transparență**, precum informațiile privind amenajamentele silvice, accesul public la date despre recoltare și documentațiile aferente ariilor protejate.
- Am promovat transparența și participarea actorilor relevanți în elaborarea **Strategiei Naționale pentru Păduri 2030 (SNP30)**, oferind expertiză tehnică privind conservarea biodiversității, incluziunea socială și adaptarea la schimbările climatice.
- Am susținut constant îmbunătățirea accesului la date și responsabilizarea deciziilor privind managementul forestier.

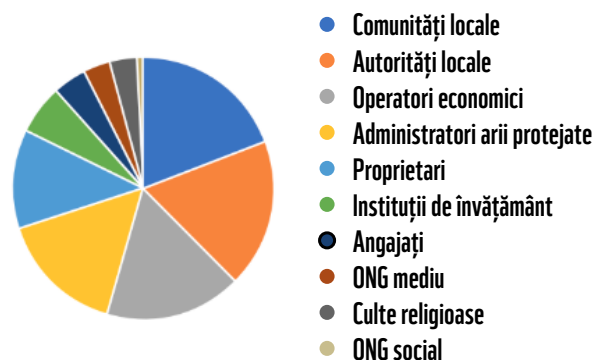

» **Mecanisme voluntare și de piață:** completarea activității de politici publice; standardele voluntare au instituționalizat participarea și responsabilitatea în practică.

- Am sprijinit integrarea **certificării forestiere credibile și recunoscute** la nivel internațional — Forest Stewardship Council® (FSC®) — ca reper de performanță în cadrul Regiei Naționale a Pădurilor, incluzând criterii care privesc nu doar calitatea managementului forestier, ci și calitatea implicării actorilor relevanți.

Gradul de implicare a părților interesate în FSC în 2020

Sursa: WWF-Romania

- Am investit în consolidarea capacității a peste **5.000+** de stakeholderi — inclusiv comunități locale, ONG-uri și alte părți interesate — pentru a se implica proactiv și constructiv în consultări publice și procese participative legate de certificarea managementului forestier.

5.000+
STAKEHOLDERI

Prin promovarea instrumentelor de transparență — atât legale, cât și voluntare — WWF a sprijinit investigații și propuneri bine fundamentate, contribuind la transformarea transparenței într-un motor al responsabilizării și al îmbunătățirilor sistemice.

1.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

Lucrând atât prin politici publice, cât și prin mecanisme voluntare, WWF a contribuit la crearea unor presiuni și stimulente din mai multe direcții — instituții, piețe și societate — integrând treptat transparența și participarea în structura guvernantei forestiere.

Astăzi, această schimbare este vizibilă prin mai multe transformări structurale:

- **România a adoptat prima sa Strategie Națională pentru Păduri** elaborată participativ (SNP30), care oferă un cadru clar pentru managementul forestier sustenabil, aliniat principiilor managementului forestier responsabil și obiectivelor europene de mediu și climă.
- **Accesul public la informații legate de păduri s-a îmbunătățit semnificativ**, prin sisteme digitale și platforme GIS disponibile tot mai mult pentru toate amenajamentele silvice și documentațiile de management ale ariilor protejate.
- **Consultările publice** privind managementul forestier și conservarea naturii **au devenit o practică regulată**, depășind cadrul schemelor credibile de certificare voluntară și fiind integrate tot mai mult în procesele formale de luare a deciziilor — evoluând de la excepție la așteptare.
- Actorii locali sunt **mai activi și mai încrezători în utilizarea mecanismelor de consultare și sesizare**, reflectând o cultură mai puternică a implicării civice în guvernanta forestieră.

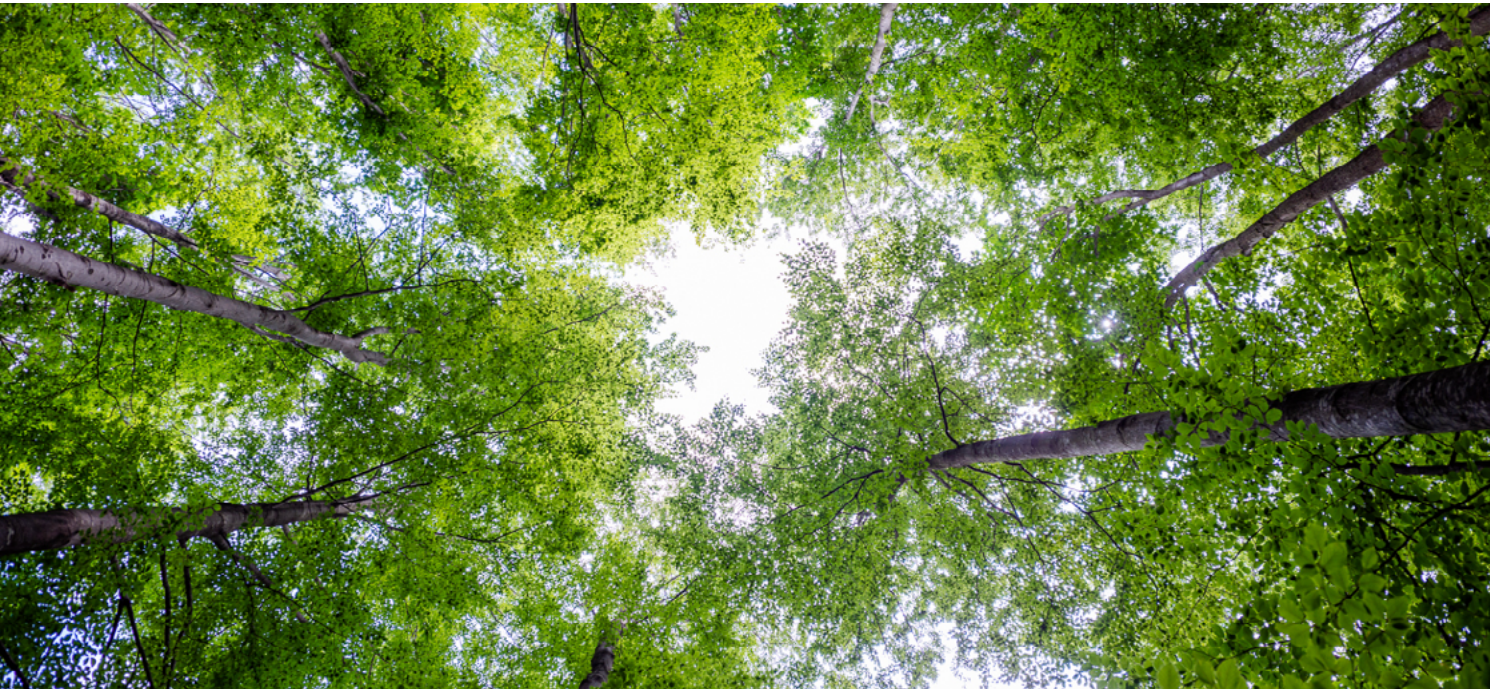

Douăzeci de ani mai târziu, pădurile sunt mai vizibile în dezbaterile publice, iar transparența și participarea sunt mai ferm integrate în guvernanta forestieră

Transparența și participarea nu mai sunt elemente marginale, ci sunt recunoscute tot mai mult ca părți esențiale ale unei guvernante forestiere responsabile.

1.D PAȘII URMĂTORI – CONSOLIDAREA TRANSPARENTEI, PARTICIPĂRII ȘI PREDICTIBILITĂȚII

› Cadrul de politici publice:

- Asigurarea **implementării eficiente a Strategiei Naționale pentru Păduri 2030** (SNP30), reafirmând angajamentul WWF de a urma acest fir director pe termen lung pentru pădurile României – unul construit pe transparență, participare, sustenabilitate și guvernare predictibilă.
- **Operaționalizarea Registrului Forestier Național** ca sistem digital integrat, care să contribuie la creșterea transparenței și eficienței, reducerea birocrăției, îmbunătățirea coordonării interinstituționale și crearea unor procese decizionale mai predictibile.

› Mecanisme voluntare de piață:

- **Consolidarea implementării certificării FSC®** în pădurile României, întărind nu doar standardele sociale și de mediu, ci și practicile de management forestier predictibile și responsabile.
- Actualizarea Standardului Național de Management Forestier Responsabil pentru alinierea cu Indicatorii Generici Internaționali revizuiți (IGI) și cu realitățile ecologice și socio-economice naționale în schimbare.
- Dezvoltarea unui nou set de indicatori adaptați pentru SLIMF (păduri mici și cu intensitate redusă de management), pentru a reflecta mai bine condițiile specifice ale micilor proprietari forestiere.
- Continuarea consolidării capacității actorilor relevanți de a se implica proactiv și constructiv în procesele de certificare și în mecanismele participative asociate.

2 CREȘTEREA TRANSPARENȚEI ȘI RESPONSABILITĂȚII ÎN SISTEMUL DE TRASABILITATE A LEMNULUI

„Transparența este una dintre cele mai puternice forme de protecție a pădurilor.”

2.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI: TRASABILITATE SLABĂ, RESPONSABILITATE LIMITATĂ

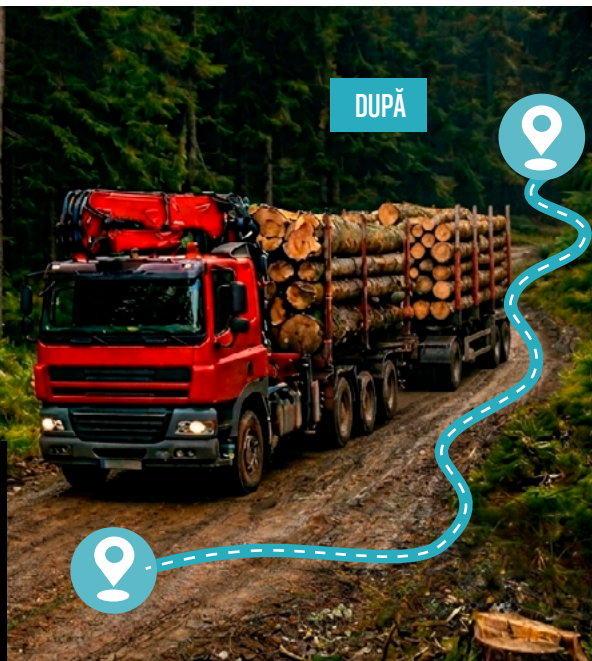
Pe fondul unui proces haotic de retrocedare a terenurilor, tăierile ilegale și **practicile netransparente** din comerțul cu lemn erau răspândite, afectând încrederea și **slăbind responsabilitatea** la nivelul întregului sector forestier.

- Practic, **nu exista transparență și nici acces public** la informații privind proveniența materialelor lemnoase.
- Sistemul de documente pe hârtie pentru trasabilitatea lemnului nu avea mecanisme de protecție care să prevină **utilizarea abuzivă a documentelor de proveniență**. Autorizațiile de exploatare și avizele de însoțire puteau fi manipulate cu ușurință pentru a acoperi lemn provenit din exploatări neautorizate.
- Documentele completate de mână erau **ușor de falsificat sau reutilizate pentru mai multe transporturi**. Trasabilitatea redusă și mecanismele slabe de control diminuau riscul de depistare, făcând aceste practici greu de prevenit și ușor de replicat.

ÎNAINTE

DUPĂ

PENTRU CEI CARE ÎȘI AMINTESC:

Tipizatele pentru documentele de transport al lemnului puteau fi cumpărate din papetării și completate manual, inclusiv în momentul controlului în trafic. Chiar și după introducerea formularelor personalizate pentru fiecare companie, astfel de documente puteau fi obținute pe canale informale, emise pe numele unor entități fictive sau nefuncționale, subminând trasabilitatea și controlul. În astfel de condiții, înființarea unei „companii fantomă” putea genera documente false de proveniență pentru sute de mii de metri cubi de lemn înainte ca fraudă să fie descoperită.

Comerțul cu lemn funcționa, în mare parte, în afara controlului public, iar mecanismele slabe de protecție și trasabilitatea redusă permiteau manipulări sistematice.

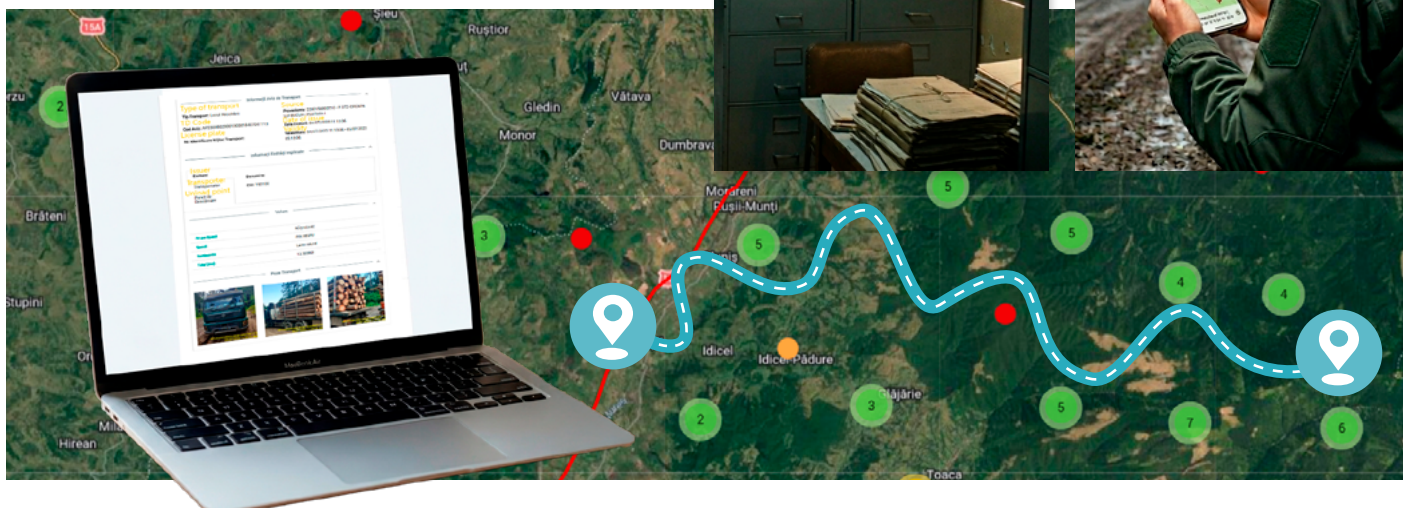
2.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF: TRANSPARENTĂ DIGITALĂ ȘI RESPONSABILITATE PUBLICĂ ÎN COMERȚUL CU LEMN

Pentru a răspunde acestor vulnerabilități structurale, WWF a combinat activitatea susținută de advocacy, inovația tehnologică și implicarea civică - transformând trasabilitatea lemnului dintr-un sistem închis, bazat pe documente pe hârtie, într-un cadru transparent și responsabilizat digital.

Politici publice și advocacy:

- WWF a coordonat eforturi susținute de advocacy care au contribuit la crearea, consolidarea și îmbunătățirea continuă a sistemului electronic național de trasabilitate a lemnului (SUMAL), asigurând trasabilitatea digitală completă a lemnului — de la amenajamentul silvic aprobat legal și exploatarea autorizată, până la transport, procesare și introducerea produselor lemnoase pe piață.
- Ca instrument complementar de transparență, WWF a susținut și dezvoltarea platformei publice online „Inspectorul Pădurii”, care permite oricărui cetățean — de pe desktop sau dispozitive mobile — să verifice dacă un parchet este autorizat legal și să controleze în timp real legalitatea fiecărui transport de lemn, prin intermediul numerelor de înmatriculare ale vehiculelor.

Platforma Inspectorul Pădurii: acces public la autorizațiile de exploatare, amenajamentele silvice și informații în timp real despre exploătarile forestiere

Creșterea gradului de conștientizare și consolidarea capacității:

- Am integrat monitorizarea continuă a aplicării sistemului de trasabilitate a lemnului cu identificarea și semnalarea publică a riscurilor emergente și vulnerabilităților sistemice, promovând în același timp soluții tehnice practice și inovatoare pentru consolidarea integrității sistemului.
- Am sprijinit cetățenii și actorii relevanți să joace un rol activ în monitorizarea independentă a trasabilității lemnului, consolidând încrederea și responsabilitatea în comerțul cu lemn.

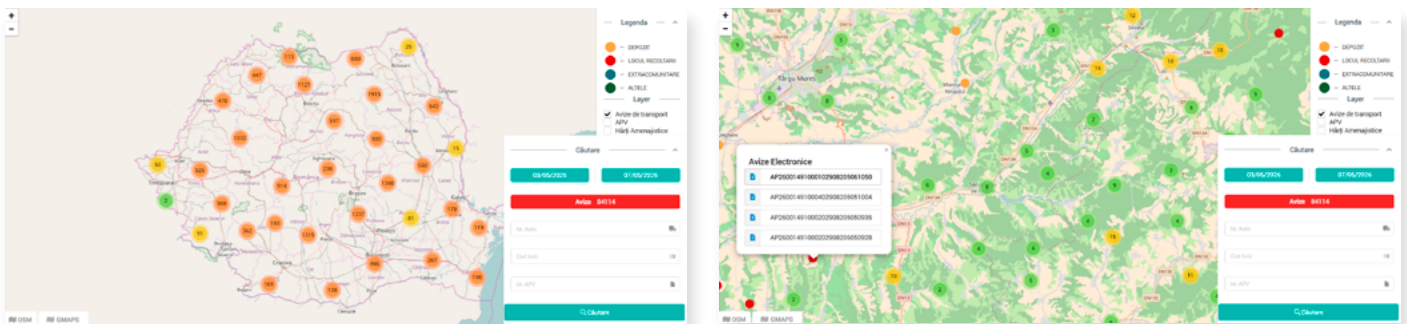
Platforma Inspectorul Pădurii: informații complete pentru fiecare transport de lemn

2.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

Două decenii mai târziu, trasabilitatea lemnului în România a evoluat de la opacitate la transparență digitală, integrând tehnologia și supravegherea publică în centrul guvernății comerțului cu lemn.

- Un sistem complet digital de trasabilitate a lemnului — unul dintre cele mai avansate sisteme de acest tip aflate în prezent în funcțiune la nivel global. Sistemul înlocuiește integral documentația pe hârtie și integrează date complexe despre comerțul cu lemn, inclusiv fotografii ale transporturilor, kilometrajul vehiculelor la plecare și monitorizare GPS pe întreg lanțul de aprovizionare.

Inspectorul Pădurii oferă hărți interactive și instrumente de verificare prin care utilizatorii pot urmări transporturile de lemn, identifica zonele de exploatare și monitoriza în timp real activitățile forestiere

100,000+
UTILIZATORI

1+
MILION
VERIFICĂRI
PUBLICE

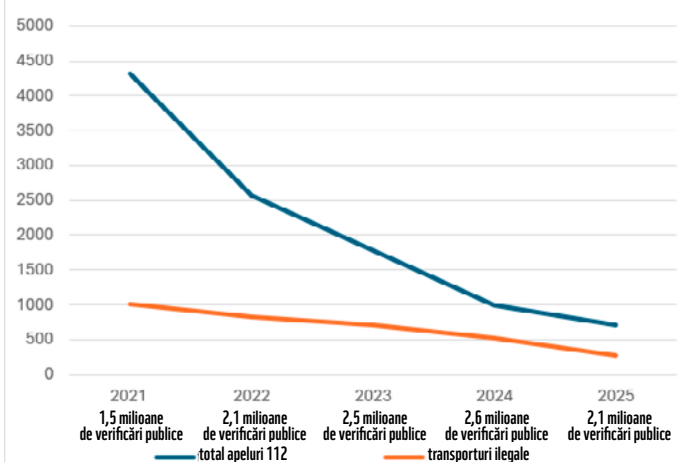
- Monitorizare online în timp real a fluxurilor de lemn, combinată cu acces public la instrumente de verificare.
- Date deschise care permit control public informat, supraveghere activă și un efect sistemic de descurajare.
- Peste 100.000 de utilizatori și mai mult de 1 milion de verificări publice anual prin sistemele Inspectorul Pădurii și SUMAL.

Evoluția controalelor în perioada 2021–2025

Sursa: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

An	Controale declanșate în urma sesizărilor publice	Transporturi ilegale identificate
2021	4315	1002
2022	2576	823
2023	1781	706
2024	987	527
2025	699	274

Transporturi ilegale identificate în urma apelurilor la 112

- Creșterea responsabilității în rândul operatorilor forestieri, instituțiilor publice și autorităților competente.

Trasabilitatea digitală și supravegherea publică au devenit mecanisme structurale de protecție a comerțului cu lemn, reducând semnificativ vulnerabilitățile sistemice și consolidând prevenția și eficiența controalelor.

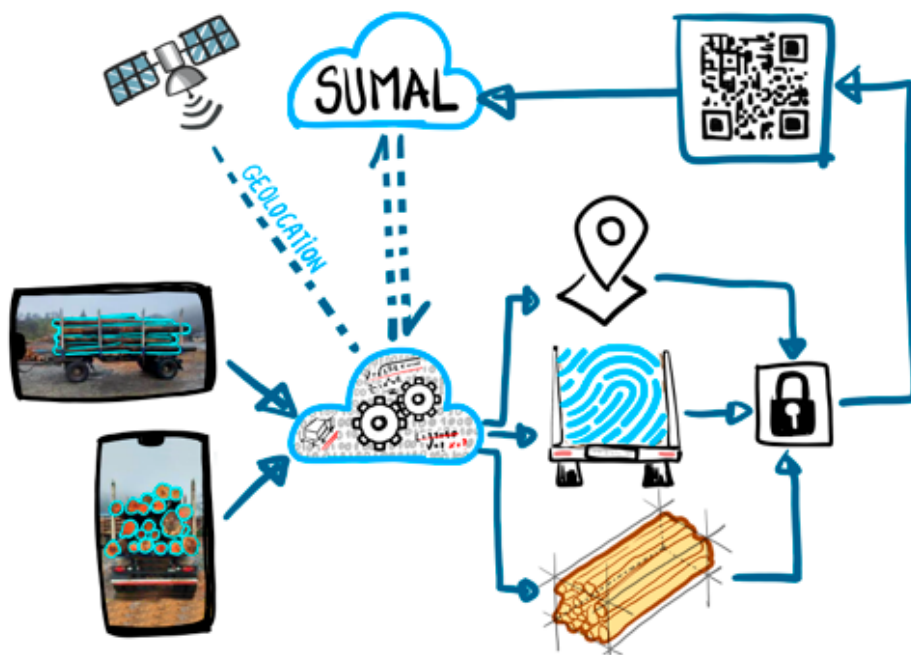
2.D PAȘII URMĂTORI: MAI MULTĂ SIMPLITATE, TRANSPARENȚĂ ȘI EFICIENȚĂ

Deși au fost realizate progrese importante, consolidarea integrității sistemului necesită adaptare continuă la noile riscuri, inovație tehnologică orientată spre viitor — inclusiv instrumente bazate pe inteligență artificială — și alinierea la evoluțiile cadrului european de reglementare.

› Cadrul de politici publice:

- Susținerea unei noi generații SUMAL 3.0, care să elimine vulnerabilitățile rămase și să operaționalizeze „amprenta digitală a transporturilor de lemn” ca nou standard în trasabilitatea lemnului. O astfel de soluție bazată pe inteligență artificială ar utiliza analiza imaginilor pentru a identifica unicitatea fiecărui transport și, simultan, pentru a permite estimarea rapidă și obiectivă a volumului, consolidând astfel trasabilitatea, prevenirea fraudelor și responsabilitatea în comerțul cu lemn.

SUMAL permite urmărirea digitală în timp real a lemnului pe întregul lanț de aprovizionare, contribuind la creșterea transparenței și a responsabilității

- Promovarea interoperabilității complete între sistemul național SUMAL 3.0 și Sistemul Informatic al Uniunii Europene dezvoltat pentru implementarea EUDR, reducând birocrația inutilă și sarcinile administrative și simplificând conformarea pentru operatori și autorități.

› Inovație și soluții bazate pe dovezi:

- Operaționalizarea unui sistem automatizat de alerte bazate pe risc, pentru sprijinirea unui plan de control orientat pe risc, care să permită inspecții eficiente, acțiuni de control țintite și o utilizare mai eficientă a resurselor disponibile.
- Dezvoltarea și promovarea unor instrumente și metodologii criminalistice inovatoare pentru verificarea originii lemnului.

3 REFORMAREA CADRULUI NAȚIONAL DE COMBATERE A RECOLTĂRILOR ILEGALE

„Instituții mai puternice. Reguli mai clare. Consecințe reale.”

3.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – PRESIUNE SISTEMICĂ, CAPACITATE REDUSĂ DE CONTROL

Acum două decenii, România era o țară aflată în tranziție, în care instituțiile nou formate încercau să țină pasul cu schimbările structurale și economice profunde. Procesul de retrocedare a terenurilor avansa rapid, însă fără un cadru administrativ coerent și fără politici forestiere adaptate realităților sociale, economice și de mediu ale perioadei post-comuniste. Reformele de guvernare rămâneau în urma realităților din teren.

- Tăierile ilegale au devenit răspândite, iar versanți întregi au fost defrișați, generând impacturi semnificative asupra climei, mediului și societății. Autoritățile statului nu aveau capacitatea operațională de a răspunde eficient. Discursul public era uneori dominat de ideea că pădurile ar putea „salva țara” de dificultățile economice și de împrumuturile Fondului Monetar Internațional (FMI).

Exploatare forestiere ilegale de amploare în perioada retrocedărilor haotice

- În același timp, extinderea accesului la piață și o industrie de procesare primară bazată în mare parte pe produse cu valoare adăugată redusă au creat presiuni suplimentare și o capacitate ridicată de absorbție a lemnului recoltat ilegal, în lipsa unor mecanisme credibile de due diligence.

50.000+
HECTARE

- Sistemul depășit și netransparent de trasabilitate era agravat de controale slabe și de o capacitate instituțională critic redusă. Un singur inspector forestier era responsabil de supravegherea a până la **50.000 de hectare** - fără resurse adecvate - și era copleșit de sarcini birocratice, pe lângă responsabilități operaționale extinse, de la controale în trafic și verificarea exploatărilor, până la aprobarea amenajamentelor silvice și gestionarea unui număr foarte mare de sesizări.

< 1%
TRANSPORTURI
VERIFICARE

- Statistic, **mai puțin de unul din 100 de transporturi de lemn** putea fi verificat complet în teren, inclusiv prin măsurarea corectă a volumelor transportate, ceea ce evidenția limite majore ale capacității de control. Sancțiunile pentru transporturile ilegale de mari dimensiuni se limitau adesea la amenzi administrative reduse, mult sub valoarea de piață a lemnului.

~86%
GOSPODĂRII
DEPENDENTE
DE LEMN

- Politizarea excesivă a slăbit și mai mult guvernanta forestieră. Cum pădurile rămăseseră printre puținele mari active naționale care nu fuseseră privatizate, atenția politică s-a concentrat tot mai mult asupra administrării lor. Asigurarea lemnului de foc - într-un context rural în care aproximativ **86% dintre gospodăriile** depindeau de lemn pentru încălzire și adesea pentru gătit - a devenit un instrument politic recurent.

PENTRU CEI CARE ÎȘI AMINTESC:

Peste **750.000 de mici proprietari privați** de pădure - recent retrocedați și cu proprietăți de aproximativ **1,1 hectare fiecare** - au fost lăsați să își păzească singuri pădurile, fără mecanisme funcționale de sprijin pentru protecția acestora pe termen lung. Sub presiunea dificultăților socio-economice, mulți au fost practic împinși fie să își exploateze pădurile, fie să le vândă complet.

Tăierile ilegale au prosperat într-un context în care instituțiile erau încă în consolidare, politicile nu țineau pasul cu realitatea, capacitatea de control era slabă, iar cererea de piață depășea mecanismele de reglementare și protecție existente.

3.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – COMBATEREA CAUZELOR SISTEMICE ALE RECOLTĂRILOR ILEGALE

Dincolo de îmbunătățirea sistemelor de trasabilitate a lemnului, WWF a adoptat o abordare integrată pentru combaterea recoltărilor ilegale, vizând vulnerabilitățile structurale, lacunele de guvernanță și factorii economici care stau la baza fenomenului.

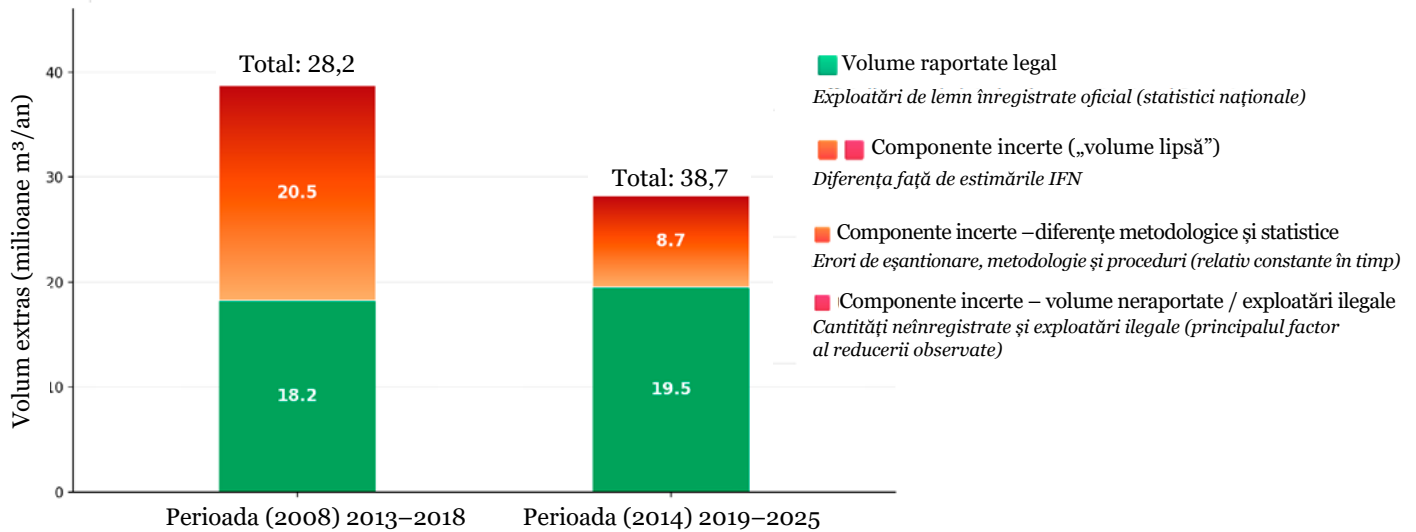
› **Politici publice și advocacy:**

- Am promovat reforma cadrului național de combatere a recoltărilor ilegale, cu accent pe transparența digitală în trasabilitatea lemnului și prioritizarea controalelor la prima introducere pe piață a lemnului.
- Am susținut consolidarea autorităților de control prin reforme instituționale bazate pe integritate, criterii clare de performanță și alocarea adecvată a resurselor.
- Am evidențiat necesitatea unor sancțiuni descurajatoare și proporționale pentru transporturile ilegale de lemn.
- Am sprijinit introducerea obligativității serviciilor de pază pentru pădurile private, prin administratori silvici autorizați, alături de mecanisme de protecție susținute de stat pentru micii proprietari de pădure, bazate pe principiul teritorialității.
- Am susținut reforma administrării pădurilor aflate în proprietate publică pentru reducerea politizării excesive și introducerea unor indicatori de performanță relevanți și ambițioși.
- Am promovat mecanisme echitabile de compensare financiară pentru proprietarii privați afectați de restricțiile de conservare impuse prin lege.
- Am susținut reducerea poverii fiscale asupra lemnului de foc și a lemnului utilizat pentru construcții rurale, ca măsură de stimulare a raportării legale și a comerțului local transparent.

› **Creșterea gradului de conștientizare și acțiuni bazate pe dovezi:**

Am realizat monitorizarea în teren a practicilor de control pentru a identifica și expune factorii de risc și modurile de operare aflate în evoluție, propunând în același timp soluții sistemice moderne, bazate pe tehnologie, pentru eliminarea vulnerabilităților existente.

Defalcarea volumului extras (Inventarul Forestier Național) în volume raportate legal (statistici naționale) și componente incerte („volume lipsă”)

Interpretare: Potrivit IFN, volumul total extras a scăzut cu peste 10 milioane m³ anual, în timp ce volumul exploatărilor raportate oficial a crescut cu aproximativ 1,3 milioane m³ anual. Ca urmare, „volumul lipsă” (diferența dintre estimările IFN și volumul recoltat raportat legal) a scăzut de la 20,5 milioane m³ la 8,7 milioane m³.

Notă: „Volumul lipsă” nu reprezintă exclusiv exploatări ilegale. Acesta include și diferențe statistice și metodologice relativ constante între estimările IFN și datele administrative (de exemplu, proiectarea eșantionului, modelele dendrometrice, precizia măsurătorilor, colectarea și procesarea datelor). Este important de menționat că IFN nu a fost conceput pentru monitorizarea directă a exploatărilor ilegale. Presupunând că aceste diferențe metodologice rămân în mare parte stabile atunci când sunt comparate aceleași categorii de date, reducerea semnificativă a „volumului lipsă” este asociată în principal cu diminuarea exploatărilor ilegale. Această tendință este în concordanță cu măsurile de control și guvernare implementate după 2014–2015 (de exemplu, sistemele de trasabilitate a lemnului, noile structuri de control forestier și intensificarea supravegherii).

Concluzie: Analiza comparativă indică o tendință pozitivă clară, determinată de măsurile adoptate pentru reducerea exploatărilor ilegale, care ar trebui menținute și consolidate în continuare.

Am promovat transparența și implicarea activă a societății civile în monitorizarea trasabilității lemnului și a practicilor de control.

➤ Mecanisme voluntare bazate pe piață:

- Am dezvoltat evaluări naționale actualizate și transparente privind riscul de lemn ilegal și am promovat măsuri de reducere a riscurilor prin intermediul schemelor de certificare (de exemplu FSC® Controlled Wood), consolidând capacitatea operatorilor de a implementa sisteme robuste de due diligence (DDS).
- Am consolidat capacitatea actorilor relevanți prin instrumente online, programe de instruire, workshop-uri și ghiduri de bune practici pentru susținerea reducerii riscurilor și conformării cu cerințele legale.

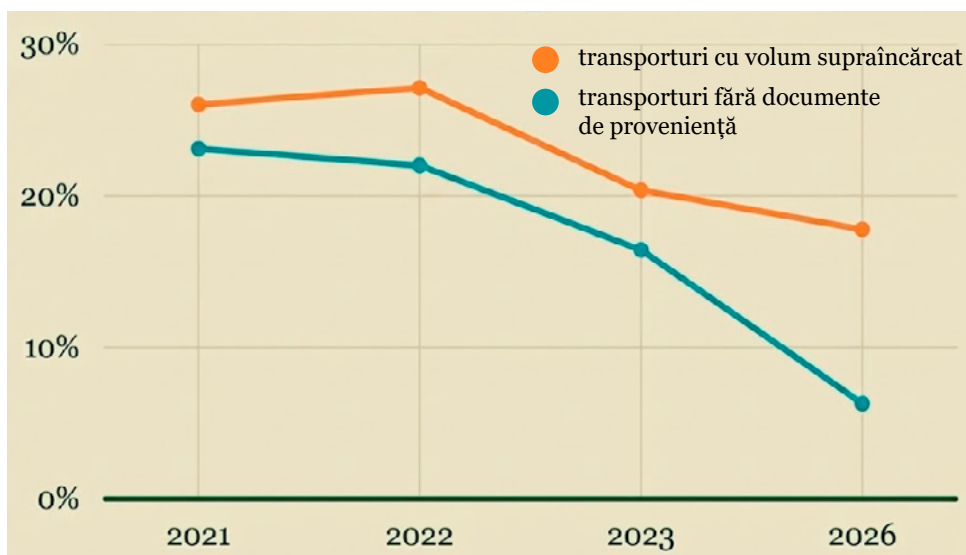

3.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

Răspunsul României la fenomenul tăierilor ilegale a evoluat — chiar dacă cu întârziere — de la un sistem fragmentat și reactiv către un cadru mai structurat și coordonat, influențat semnificativ de presiunea publică constantă și implicarea societății civile.

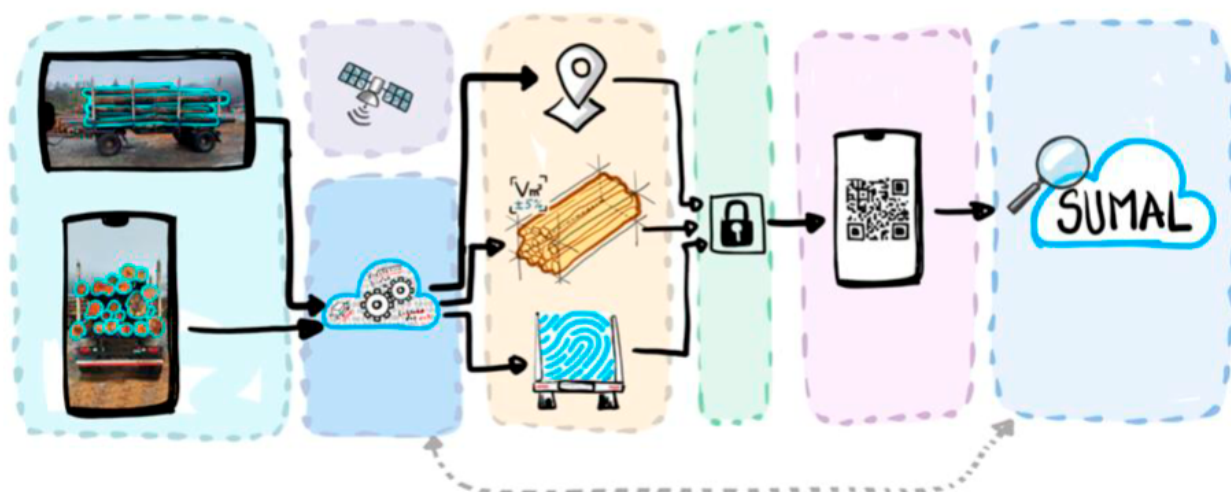
- Sistemul electronic de urmărire a materialului lemnos (SUMAL) a fost modernizat pentru a asigura trasabilitate digitală, transparență sporită și supraveghere publică, generând un puternic efect de control pasiv.
- Managementul forestier abuziv a fost recunoscut oficial ca amenințare la adresa securității naționale, ridicând problema la nivel de prioritate strategică. Capacitatea de control și responsabilizarea instituțională au fost consolidate la nivelul a **șase** autorități, inclusiv prin înființarea Gărzilor Forestiere, al căror personal de control a crescut efectiv cu peste **20%**, deși rămâne sub nivelul optim având în vedere amploarea responsabilităților.
- **Aproximativ 90%** dintre pădurile din fondul forestier național beneficiază în prezent de servicii obligatorii de pază — procent care ajunge la aproximativ **98%** în Regiunea Centru — inclusiv în cazul pădurilor private, prin mecanisme susținute din fonduri publice pentru micii proprietari.
- Este în vigoare un regim de sancțiuni cu efect descurajator, care include răspundere penală pentru supraîncărcarea transporturilor de lemn cu peste $\pm 20\%$ (dar nu mai puțin de 5 m^3 — transporturile repetate pot atrage, de asemenea, răspundere penală dacă sunt comise de cel puțin două ori într-un an și prejudiciul cumulat depășește pragul legal), precum și confiscarea obligatorie a bunurilor utilizate pentru săvârșirea faptei, inclusiv a mijloacelor de transport. N.B. În România, abaterea legală admisă la măsurarea volumului lemnului transportat este, în general, între $\pm 2\%$ și $\pm 4\%$, în funcție de metoda de măsurare aplicată și de numărul pieselor măsurate. Transporturile care depășesc aceste limite legale sunt considerate ilegale și sunt sancționate.

Scăderea numărului de nereguli constatate la controalele transporturilor de lemn

- Strategia Națională pentru Păduri definește o nouă arhitectură pentru combaterea tăierilor ilegale, stabilind etape clare și relevante care urmează să fie implementate prin legislație secundară.
- Sunt introduse instrumente inovatoare de monitorizare, inclusiv o rețea națională de camere de supraveghere în zonele cu risc ridicat și sisteme automate de alertă bazate pe risc, menite să consolideze capacitatea de control proactiv.

Amprentă digitală pentru fiecare transport de lemn

Integrarea imaginilor, geolocalizării, estimării volumului și a analizelor bazate pe inteligență artificială pentru verificarea identității și trasabilității fiecărui transport de lemn

Recoltările ilegale au fost reduse semnificativ ca amploare și intensitate, trecând de la defrișări de mari dimensiuni în zone montane la activități mai mici și mai greu de detectat, integrate în mecanismele economiei subterane.

Marca forestieră tradițională utilizată pentru identificarea originii legale a lemnului

3.D PAȘII URMĂTORI: CONSOLIDAREA REFORMEI ȘI CREȘTEREA CREDIBILITĂȚII

Deși au fost realizate progrese importante, finalizarea procesului de reformă necesită consolidarea schimbărilor structurale deja începute și asigurarea coerenței strategice cu evoluția cadrului european de reglementare, inclusiv EUDR.

► Cadrul de politici publice și reforma structurală:

- Mutarea modelului de control de la marcarea arborilor și paza în pădure către verificarea eficientă a volumelor de lemn la prima introducere pe piață — acolo unde responsabilitatea poate fi verificată obiectiv.
- Corelarea plăților pentru lemnul exploatat strict cu cantitățile declarate la prima introducere pe piață, și nu cu volumele estimate „pe picior” din sistemul de vânzare a masei lemnoase — o reformă esențială, cu implicații asupra evaluării lemnului, regulilor de pază și arhitecturii generale a sistemului național de combatere a recoltărilor ilegale, în linie cu Strategia Națională pentru Păduri.
- Integrarea aplicării online a sistemului contravențional pentru a permite controale obiective, bazate pe dovezi, și pentru a consolida responsabilitatea instituțională.
- Consolidarea controlului prin îmbunătățirea cooperării interinstituționale în combaterea recoltărilor ilegale.

► Control bazat pe risc și aliniere europeană:

- Consolidarea controalelor bazate pe risc, creșterea transparenței trasabilității și îmbunătățirea instrumentelor de conformare pentru a asigura aplicarea eficientă a legislației, credibilitatea cadrului de reglementare și competitivitatea corectă pe piață.
- Dezvoltarea capacității instituționale și a cooperării regionale pentru implementarea eficientă a cerințelor EUDR.
- Promovarea utilizării lemnului în produse cu valoare adăugată mai mare, pentru reducerea presiunilor structurale și susținerea dezvoltării unei bioeconomii forestiere circulare și sustenabile.

4 PROTEJAREA PATRIMONIULUI ROMÂNIEI ÎN DOMENIUL SILVICULTURII APROPIATE DE NATURĂ

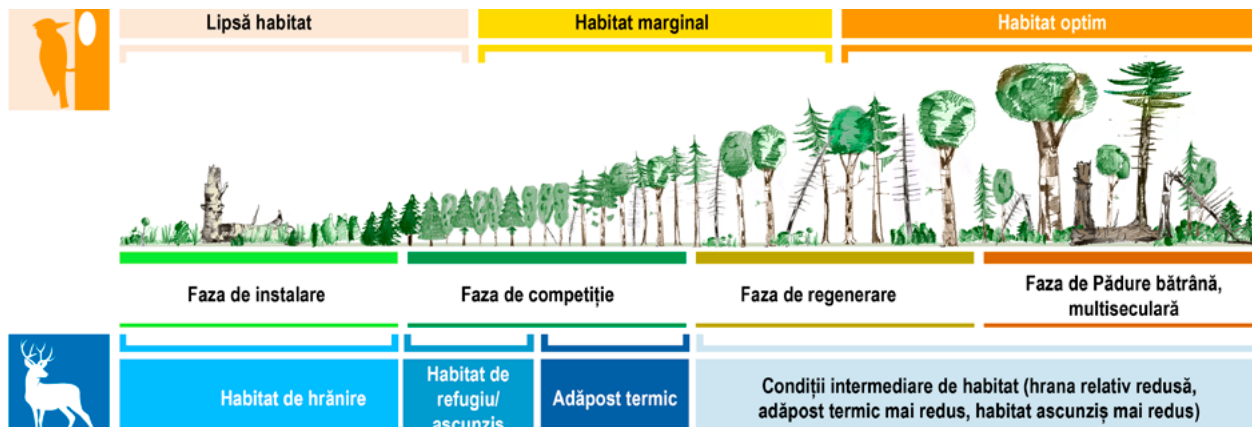
„Inima verde a Europei nu este o întâmplare.”

4.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – UN PATRIMONIUL SILVIC VALOROS AFLAT SUB PRESIUNE

România găzduiește de mult timp unele dintre cele mai bine conservate peisaje forestiere din Europa. Acest patrimoniu natural nu este o întâmplare, ci rezultatul unui sistem silvic bazat pe principii ecologice solide, aplicate consecvent de peste un secol.

- România deține un model valoros de management forestier apropiat de natură (Closer-to-Nature Forest Management – CNFM), construit pe regenerare naturală, compoziții diverse de specii autohtone, cicluri lungi de producție și perioade extinse fără intervenții de exploatare, care funcționează ca perioade de liniște de-a lungul deceniilor, toate integrate printr-o abordare distinctă de planificare forestieră la nivel de peisaj, care și-a demonstrat eficiența în timp.

Păduri în etape diferite, habitate cu nevoi diferite

- Amenajarea pădurilor a fost concepută tradițional pentru a asigura continuitatea funcțiilor pădurii și a producției de lemn de-a lungul generațiilor, modelând arborete diverse structural și aflate într-un echilibru dinamic la scară de peisaj.
- Normele silvice naționale stabilesc vârste ridicate de exploatare (de exemplu 120–180 de ani) în pădurile de producție, pentru a susține obținerea unor sortimente de lemn de înaltă calitate, potrivite pentru produse durabile și cu valoare adăugată ridicată, prioritizând calitatea lemnului și multifuncționalitatea pădurii în detrimentul maximizării producției brute de biomasă.

- În ciuda acestor atitudini ecologice, presiunile economice tot mai mari asociate extinderii industriilor de procesare primară a lemnului au alimentat cereri pentru modele de exploatare mai intensive, ignorând adesea principiile care au stat la baza rezilienței peisajelor forestiere din România.
- Într-un moment în care Europa caută modele de management forestier compatibile cu tranziția verde, România riscă să își erodeze propriul sistem validat în timp, dacă competitivitatea economică va continua să se bazeze exclusiv pe creșterea volumelor exploatare, în locul dezvoltării unei bioeconomii forestiere circulare care valorifică adecvat sortimentele de lemn de calitate prin utilizare în cascadă și transformarea lor în produse durabile, cu valoare adăugată ridicată.

Greșelile unor silvicultori, proprietari, companii sau decizii politice individuale nu trebuie confundate cu sistemul silvic în sine. Dacă pădurile României și biodiversitatea pe care acestea o susțin sunt apreciate astăzi, atunci și logica ecologică din spatele acestui sistem trebuie înțeleasă, protejată și consolidată în continuare.

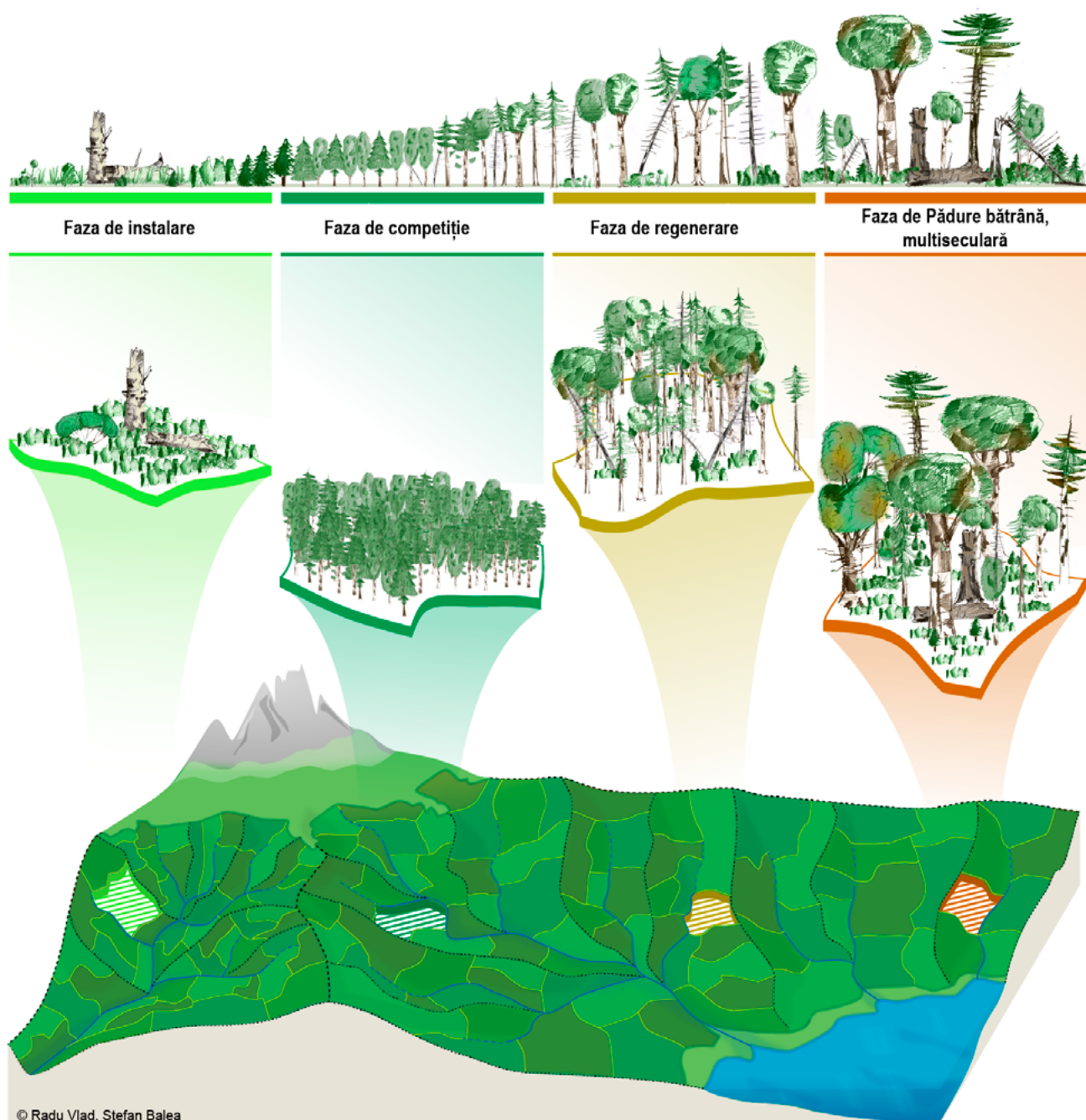
4.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – PROTEJAREA ȘI CONSOLIDAREA MODELULUI

WWF-România a promovat constant silvicultura apropiată de natură ca pilon esențial pentru menținerea rolului multifuncțional al pădurilor și dezvoltarea unei bioeconomii forestiere reziliente.

Politici publice și guvernanta:

- Am promovat recunoașterea și consolidarea principiilor CNFM în cadrul politicilor forestiere naționale, în locul înlocuirii lor cu modele intensive simplificate.

Continuity Through a Diverse Forest Mosaic

Un mozaic forestier dinamic menține toate etapele de dezvoltare ale pădurii în peisaj, contribuind la conservarea biodiversității și la creșterea rezilienței ecosistemelor în timp

- Am susținut strategic întărirea aplicării legislației și păstrarea principiilor fundamentale ale regimului național de management forestier, promovând în același timp reforme pentru creșterea transparenței și eficienței administrative.
- Am susținut consolidarea cadrului de reglementare privind utilizarea cu valoare adăugată ridicată a lemnului provenit din pădurile aflate în proprietate publică, promovând utilizarea în cascadă a lemnului prin lanțuri de procesare cu valoare adăugată mare, care transformă sortimentele de calitate în produse durabile.

》 Viziune strategică și creșterea gradului

- Am sprijinit cercetarea științifică, dialogul între actorii relevanți și implicarea experților pentru consolidarea înțelegerii dinamicii ecologice a pădurilor, a diversității structurale și a managementului bazat pe reziliență.
- Am promovat viziunea strategică „Păduri reziliente – Bioeconomie sustenabilă”, crescând gradul de conștientizare asupra beneficiilor ecologice și logicii economice care stau la baza sistemului de silvicultură apropiată de natură.

Doar prin valorizarea corectă și aprecierea reală a acestor sortimente de lemn de mari dimensiuni și de înaltă calitate, produse prin cicluri lungi de creștere, poate fi asigurată viabilitatea economică a sistemelor de silvicultură apropiată de natură, reducând astfel presiunea pentru creșterea exploatării biomasei.

4.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

Tradiția silvică a României este recunoscută tot mai mult ca un atu strategic pentru păduri reziliente și dezvoltarea unei bioeconomii forestiere sustenabile.

- Cadrul de guvernare forestieră din România continuă să mențină principiile ecologice ale silviculturii apropiate de natură, în ciuda presiunilor politice și economice semnificative. Tentativele de diluare sau înlocuire a acestor principii cu modele intensive simplificate au fost contracarate prin advocacy constant, bazat pe dovezi și dialog.
- Codul Silvic din 2024 consolidează suplimentar rolul principiilor silviculturii apropiate de natură, întărind recunoașterea lor juridică în cadrul guvernății forestiere din România.
- Strategia Națională pentru Păduri 2030 recunoaște oficial silvicultura apropiată de natură drept principiu director pentru managementul forestier sustenabil.
- Inventarul Forestier Național arată că pădurile României rămân printre cele mai diverse structural și mai reziliente ecologic peisaje forestiere din Europa, reflectând aplicarea îndelungată a acestor principii silviculturale.

60.000
ha

25+
m³/ha

347
m³/ha

230
milioane m³

În ciuda tuturor provocărilor, suprafața pădurilor din România a fost menținută și extinsă treptat, crescând cu peste **60.000 de hectare** prin împăduriri și transformarea naturală a unor pășuni în păduri. În paralel, volumul mediu pe hectar a crescut cu peste **25 m³**, atingând unul dintre cele mai ridicate stocuri de lemn pe hectar din Europa, după Luxemburg și Elveția (**347 m³/ha**), ceea ce a dus la o creștere de peste **230 de milioane** de metri cubi a volumului total de masă lemnoasă la nivel național și a consolidat rolul pădurilor în reziliența climatică.

Reziliența și diversitatea pădurilor României sunt astăzi rezultatul vizibil al unui sistem silvic construit pe principii ecologice pe termen lung și aplicat consecvent de-a lungul generațiilor. „Inima verde” a Europei nu este, așadar, o întâmplare, ci rezultatul unui sistem silvic conceput să lucreze împreună cu natura.

4.D PAȘII URMĂTORI – CONSOLIDAREA MODELULUI ROMÂNESC DE SILVICULTURĂ APROPIATĂ DE NATURĂ

Construirea pe baza acestui patrimoniu necesită consolidarea atât a cadrului de politici publice, cât și a condițiilor economice care permit dezvoltarea silviculturii apropiate de natură.

› Cadrul de politici publice:

- Consolidarea cadrului legal pentru CNFM ca model național de bună practică, schimbând discursul de la critică către recunoașterea României ca model de referință în domeniul silviculturii apropiate de natură, susținut prin aplicare consecventă.
- Poziționarea tradiției silvice a României ca model regional valoros pentru păduri reziliente climatic și administrarea ecosistemelor la nivel de peisaj.

› Stimulente și investiții:

- Consolidarea legăturii dintre silvicultura apropiată de natură și bioeconomia circulară, promovând utilizarea responsabilă a lemnului prin lanțuri de procesare cu valoare adăugată ridicată și utilizare în cascadă, transformând

sortimentele superioare în produse durabile și cu valoare mare.

- Sprijinirea investițiilor de bază în infrastructură forestieră prietenoasă cu mediul, care reduc impactul asupra ecosistemelor, permit un management forestier eficient și facilitează utilizarea superioară a resurselor de lemn.
- Susținerea recunoașterii sectorului forestier ca sector strategic în viitorul Cadru Financiar Multiannual al Uniunii Europene (2028–2034), cu sprijin financiar dedicat pentru implementarea CNFM, reziliență climatică, mecanisme compensatorii pentru proprietarii afectați de restricții de management, cercetare și inovare și dezvoltarea unei bioeconomii forestiere circulare și sustenabile.

Lemnul de înaltă calitate poate fi utilizat pentru o varietate de produse durabile, cu valoare adăugată ridicată, contribuind la dezvoltarea unei bioeconomii forestiere circulare și sustenabile.

© Vlad Radu/WWF, Ștefan Balea

O bioeconomie forestieră sustenabilă nu poate exista fără un sistem silvic responsabil, la fel cum un astfel de sistem nu poate rezista fără o economie care valorizează cu adevărat lemnul.

5 LEMNUL MORT PENTRU PĂDURI VII

„De la un pericol perceput, la un element esențial al rezilienței pădurilor.”

5.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – LEMNUL MORT ERA PERCEPUT CA UN RISC PENTRU SĂNĂTATEA PĂDURII

Acum 20 de ani, lemnul mort era perceput pe scară largă ca un semn al neglijenței în managementul forestier și ca un potențial risc pentru sănătatea pădurilor, asociat cu dăunători, boli și hazarduri naturale.

- Nu exista un cadru de reglementare care să recunoască rolul lemnului mort în menținerea rezilienței pădurilor gospodărite.
- Reglementările silvice promovau îndepărtarea sistematică a arborilor căzuți, uscați sau supra-maturi, considerându-i incompatibili cu un management forestier responsabil.
- Inventarele forestiere nu includeau indicatori specifici pentru monitorizarea lemnului mort, limitând înțelegerea funcțiilor sale ecologice.
- Proprietarii și administratorii de păduri erau descurajați să păstreze lemnul mort, întrucât nu existau stimulente sau mecanisme compensatorii pentru menținerea acestuia ca microhabitat esențial pentru specii-cheie.
- Percepția publică întărea ideea că „o pădure curată este o pădure sănătoasă”, în loc să recunoască lemnul mort ca o componentă naturală a ecosistemelor forestiere reziliente.

În ansamblu, managementul forestier, deși urmărea multifuncționalitatea pădurilor, ignora funcțiile ecologice ale lemnului mort. Reglementările silvice naționale nu susțineau — iar în anumite cazuri erau chiar în „conflict” cu — principiile de retenție a lemnului mort promovate de sistemele voluntare de certificare, precum **FSC®**.

5.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – DE LA PROBLEMĂ LA SOLUȚII STRUCTURALE

WWF-România a acționat ca un catalizator important în schimbarea modului în care este abordat managementul lemnului mort, printr-o abordare bazată pe știință, evidențiind rolul acestuia în susținerea biodiversității și consolidarea rezilienței ecosistemelor forestiere.

› **Certificare voluntară a managementului forestier:**

- Am promovat certificarea **FSC®**, care a introdus cerințe clare privind menținerea unor niveluri de lemn mort și arbori habitat necesare din punct de vedere ecologic în ecosistemele forestiere.
- Certificarea a reprezentat primul vector practic prin care retenția lemnului mort a fost introdusă în practicile de management forestier din România.

› **Cercetare științifică și consolidarea capacității:**

- Am coordonat studii științifice care au evaluat importanța ecologică a lemnului mort, demonstrând rolul acestuia în menținerea biodiversității și consolidarea rezilienței pădurilor.
- Am promovat abordări practice inovatoare de conservare, precum „insulele de îmbătrânire” (ageing islands / retention patches), concepute pentru menținerea lemnului mort, a arborilor habitat și pentru creșterea diversității structurale a pădurilor.
- Am elaborat primul ghid tehnic național dedicat managementului lemnului mort, care abordează toate formele acestuia: lemn mort pe picior, lemn mort la sol, arbori habitat și arbori veteran.
- Am facilitat procese de consultare, campanii de informare și activități de instruire pentru a sprijini administratorii de păduri să adopte soluții practice de management al lemnului mort.

› **Politici publice și advocacy:**

Am susținut integrarea managementului responsabil al lemnului mort în Codul Silvic, normele tehnice silvice și planurile de management ale ariilor protejate.

Lemnul mort este vaccinul natural al pădurii: susține biodiversitatea și întărește reziliența ecosistemelor

5.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

Astăzi, managementul lemnului mort este recunoscut tot mai mult ca o componentă fundamentală a managementului forestier responsabil în România.

- Codul Silvic integrează explicit retenția lemnului mort ca măsură pentru conservarea biodiversității, inclusiv prevederi privind păstrarea arborilor habitat, a lemnului mort pe picior sau la sol și a „rețelei de insule de îmbătrânire” în ecosistemele forestiere.

500+
PRACTICIENI
SPRIJINIȚI

- **Peste 500 de practicieni** din domeniul forestier au fost sprijiniți să aplice managementul lemnului mort, iar subiectul a fost integrat formal în curricula educației forestiere.

2.8 M+ ha
PĂDURI
CERTIFICATE
FSC®

- Retenția și monitorizarea lemnului mort sunt implementate anual pe mai mult de **2,8 milioane de hectare de păduri certificate FSC®**, ca măsuri proactive de management al biodiversității.

- Schemele voluntare de silvo-mediu, inclusiv măsurile din Planul Strategic Național în cadrul Politicii Agricole Comune (PAC), susțin creșterea retenției lemnului mort și compensează pierderile de venit rezultate din restricțiile de exploatare în pădurile private.

+3 m³/ha
LEMN MORT ÎN
ULTIMII 10 ANI

- Inventarul Forestier Național indică o creștere a volumului de lemn mort pe picior: **peste 3 m³/ha adăugați în ultimii 10 ani.**

Proprietarii și administratorii de păduri percep tot mai mult lemnul mort nu ca pe un deșeu sau un risc, ci ca pe un element ecologic esențial care contribuie la biodiversitate și reziliența pădurilor.

5.D PAȘII URMĂTORI – EXTINDEREA ȘI CONSOLIDAREA MANAGEMENTULUI LEMNULUI MORT

Interesul pentru conservarea lemnului mort a crescut semnificativ în rândul cercetătorilor, administratorilor de păduri, administratorilor de arii protejate și factorilor de decizie. Pe măsură ce acest concept continuă să evolueze, sunt necesare în continuare cercetare științifică, ghiduri practice și mecanisme de stimulare pentru consolidarea implementării sale.

› Cadrul de politici publice:

- Susținerea integrării indicatorilor și cerințelor privind lemnul mort în viitoarele norme și ghiduri tehnice silvice elaborate ca legislație secundară în baza Codului Silvic.
- Integrarea conceptului de „rețea de insule de îmbătrânire” în sistemele de management forestier apropiat de natură și în Planurile Naționale de Restaurare dezvoltate în baza Regulamentului european privind restaurarea naturii. Conceptul presupune desemnarea strategică, la nivel spațial, a unor zone forestiere lăsate să îmbătrânească și să evolueze natural — incluzând bio-grupuri de lemn mort, arbori habitat, specii rare de arbori și diversitate structurală — pentru a crea „punți ecologice” la nivel de peisaj (matrice ecologică).
- Promovarea unor mecanisme adecvate de stimulare și a unor scheme voluntare de plăți pentru retenția lemnului mort, compatibile cu regulile UE privind ajutorul de stat.

› Consolidarea capacității și implementare:

- Dezvoltarea unor metodologii practice și eficiente din punct de vedere al costurilor pentru monitorizarea distribuției și calității lemnului mort la nivel de peisaj forestier.
- Implementarea desemnării insulelor de îmbătrânire în zonele tampon de conectivitate ale pădurilor incluse în Patrimoniul Mondial UNESCO și ale rețelelor de arii protejate, consolidând continuitatea ecologică.
- Creșterea nivelului de conștientizare a actorilor relevanți cu privire la beneficiile ecologice ale lemnului mort, prin instruire dedicate, schimb de cunoștințe și inițiative de comunicare care să susțină adoptarea pe scară mai largă a bunelor practici.

Lemnul mort nu mai este perceput ca un semn de neglijență sau o amenințare, ci ca o fundație vie pentru păduri reziliente și biodiversitate prosperă.

6 CONSOLIDAREA PROTECȚIEI PĂDURILOR CU VALOARE RIDICATĂ DE CONSERVARE (HCV)

„Protejarea a ceea ce contează cel mai mult — pentru natură și pentru oameni”

6.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – UN SISTEM TEHNIC SOLID CONFRUNTAT CU NOI CONCEPTE DE CONSERVARE

58

CATEGORII DE PĂDURI

Sistemul funcțional de clasificare a pădurilor din România, dezvoltat de-a lungul timpului, era riguros din punct de vedere tehnic, definind **58 de categorii funcționale forestiere** concentrate în principal pe serviciile ecosistemice critice. Totuși, acesta nu integrase încă noile perspective ecologice, sociale și culturale privind conservarea.

- Pădurile cu importanță ecologică, socială sau culturală excepțională nu erau întotdeauna recunoscute clar în cadrul sistemelor de planificare și management forestier.
- Existau lacune structurale între sistemul național de clasificare funcțională a pădurilor și conceptul de High Conservation Value (HCV), ceea ce limita instituirea unor regimuri dedicate de protecție pentru anumite valori de conservare, precum habitate forestiere rare sau amenințate, coridoare ecologice critice sau păduri esențiale pentru identitatea culturală a comunităților locale.
- Conceptul de High Conservation Value (HCV), dezvoltat în cadrul Principiului 9 FSC®, nu beneficia de o metodologie națională unitară de identificare, iar aceste valori nu erau cartate sistematic.

Funcțiile de protecție ale pădurilor erau desemnate în principal prin evaluări de expertiză și proceduri instituționale, cu o participare limitată a actorilor relevanți — spre deosebire de abordarea multi-actor promovată de cadrul HCV.

6.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – INTEGRAREA VALORILOR RIDICATE DE CONSERVARE ÎN GUVERNANȚA FORESTIERĂ

WWF a promovat conceptul de High Conservation Value (HCV) ca un cadru de referință pentru prioritățile de conservare, complementar sistemului național de clasificare funcțională a pădurilor și menit să consolideze protecția valorilor ecologice, sociale și culturale esențiale ale pădurilor.

› Mecanisme voluntare și de piață:

- Am coordonat transpunerea conceptului HCV în practica națională prin elaborarea succesivă de ghiduri practice pentru identificare și management, integrate ulterior în Standardul Național FSC® de Management Forestier Responsabil din România, printr-un proces transparent și multi-actor.
- Am realizat activități de identificare în teren, cartare și planificare participativă a managementului pentru peste 100.000 de hectare de păduri HCV, în principal în zonele prioritare de conservare WWF.
- Am consolidat capacitatea administratorilor de păduri și a actorilor relevanți interesați pentru identificarea și managementul HCV.

100.000+ ha
PĂDURI
HCV

› Politici publice și advocacy:

- Am susținut integrarea adecvată a categoriilor HCV în sistemul național de clasificare funcțională a pădurilor din România, creând o punte între standardele voluntare și politica forestieră națională.

6.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

Cadrul de guvernare forestieră din România a evoluat pentru a reflecta mai bine valorile ecologice, sociale și culturale ale pădurilor, existând astăzi o aliniere puternică între sistemul național de clasificare funcțională și cadrul High Conservation Value (HCV) promovat de FSC®.

DE LA
58 LA **86**
CATEGORII

- Sistemul național de clasificare funcțională a pădurilor (NT5) a fost revizuit de la **58** la **86** de categorii funcționale, pentru o mai bună aliniere cu cadrul HCV și pentru a acoperi lacunele conceptuale existente anterior.
- Dincolo de pădurile virgine și cvasivirgine, noile subcategorii funcționale includ acum păduri esențiale pentru menținerea identității culturale a comunităților locale, păduri situate în coridoare ecologice sau păduri care reprezintă ecosisteme și specii rare ori amenințate.

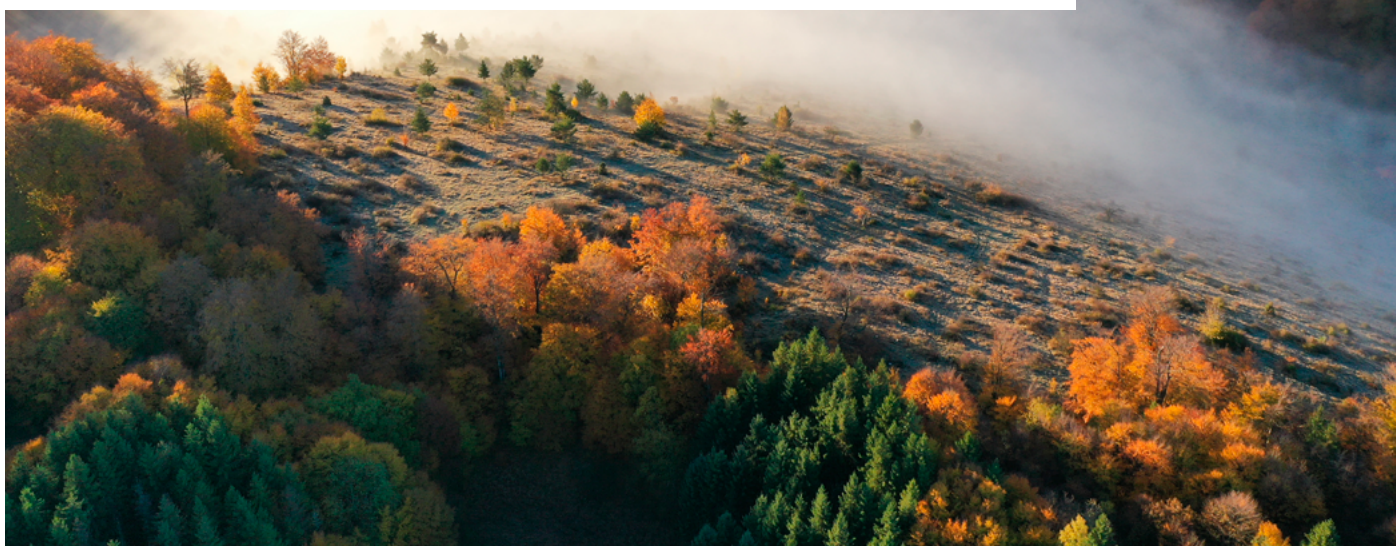
1.000
STAKEHOLDERI

- Peste **1.000 de stakeholderi** relevanți - inclusiv administratori de păduri și arii protejate, ONG-uri sau autorități locale - au fost sprijiniți prin instruire și ghidaj pentru identificarea și managementul HCV.

300.000 ha
PĂDURI
FSC®

300.000 de hectare de păduri cu valoare ridicată de conservare din suprafețele certificate FSC® sunt gestionate astăzi prin procese transparente și participative, care implică anual mii de actori relevanți — o tranziție către o guvernare forestieră mai incluzivă și mai responsabilă.

6.D PAȘII URMĂTORI – EXTINDEREA PROTECȚIEI ȘI FINANȚAREA CONSERVĂRII

Pornind de la progresele realizate până acum, următoarea etapă urmărește extinderea eforturilor de protecție, consolidarea implicării multi-actor și mobilizarea unor mecanisme echitabile de finanțare pentru asigurarea conservării pe termen lung.

› Cadrul de politici publice și implicare multi-stakeholder:

- Susținerea desemnării a 10% din păduri sub protecție strictă, conform orientărilor Strategiei UE pentru Biodiversitate, inclusiv a HCV-urilor eligibile, ecosistemelor ripariene și peisajelor silvo-pastorale mozaicate cu valoare ridicată.
- Promovarea unor mecanisme echitabile de compensare și stimulare, prin mobilizarea unor soluții de blended finance, inclusiv credite de natură și credite de carbon, pentru a asigura o tranziție justă atât pentru proprietarii de păduri, cât și pentru comunitățile locale afectate de măsurile de conservare.
- Susținerea principiului „beneficiarul plătește”, astfel încât beneficiarii economici ai serviciilor ecosistemice să contribuie la conservare, fără ca întreaga povară să fie suportată exclusiv de actorii afectați.

› Acțiuni de conservare și restaurare la nivel de peisaj:

- Susținerea desemnării a cel puțin 700.000 de hectare de păduri pentru obiectivul „10% arii strict protejate” din Strategia UE pentru Biodiversitate, prioritizând zonele cu biodiversitate excepțională și servicii ecosistemice critice, ghidate de cadrul HCV.
- Pilotarea restaurării HCV-urilor, cu accent pe ecosisteme forestiere rare și amenințate, în acord cu legislația europeană privind restaurarea naturii.
- Promovarea soluțiilor bazate pe natură și a lanțurilor valorice verzi în peisajele cu valoare ridicată de conservare, demonstrând că protecția biodiversității poate susține economii locale sustenabile.

7 PROTEJAREA PĂDURILOR VIRGINE CA PATRIMONIU INTERNAȚIONAL

„De la o valoare ignorată, la angajament multi-actor și protecție permanentă”

7.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – VALOARE ASCUNSĂ, PROTECȚIE INSUFICIENTĂ

Acum două decenii, adevărata valoare ecologică și strategică a pădurilor virgine (Old-Growth Forests – OGF) din România nu era recunoscută pe scară largă — nici în România, nici la nivel european. Mecanismele capabile să asigure protecția lor strictă și pe termen lung lipseau în mare măsură.

- Nivelul de conștientizare privind existența, amploarea și rolul lor ecologic de neînlocuit era redus.

8.000 ha
PĂDURI VIRGINE
ȘI CVASIVIRGINE

- Deși aproximativ **8.000 de hectare** de păduri virgine și cvasivirgine fuseseră identificate în amenajamentele silvice conform reglementărilor tehnice naționale, nu exista o înțelegere comună privind definițiile și criteriile clare de identificare.
- Nu exista un cadru legal dedicat care să garanteze protecția strictă. Chiar și pădurile virgine recunoscute oficial puteau fi supuse unor intervenții silvice de conservare care riscau să le altereze structura naturală și integritatea ecologică.
- Distribuția națională și amploarea reală a acestor păduri nu erau clar identificate și cartate sistematic. Studiile existente erau adesea preliminare și bazate în principal pe analiza amenajamentelor silvice, fără verificări ample în teren.
- Conceptul de Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare (HCVF), dezvoltat în cadrul Principiului 9 FSC®, era încă într-o fază incipientă și nu reflecta pe deplin caracterul excepțional și valoarea de patrimoniu a acestor păduri la nivel național.

PENTRU CEI CARE ÎȘI AMINTESC: Atunci când WWF a lansat, în 2011, campania pentru protejarea pădurilor virgine și cvasivirgine din România, mulți puneau la îndoială faptul că astfel de păduri mai pot exista în Europa, considerând că ele supraviețuiesc doar în regiunile ecuatoriale sau boreale îndepărtate.

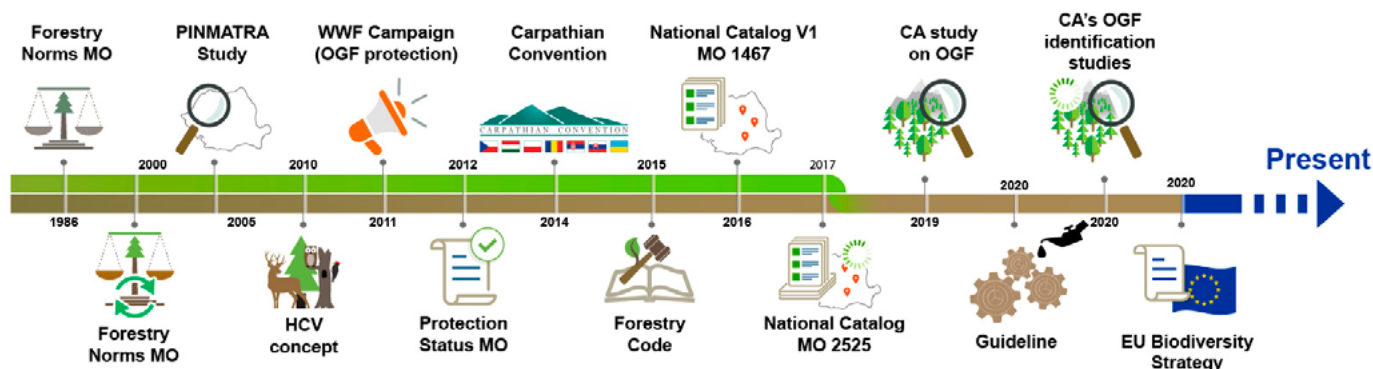

Pădurile virgine erau exploatate într-o perioadă în care valoarea lor ecologică și de patrimoniu nu era nici recunoscută pe scară largă, nici protejată adecvat.

7.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – DE LA RECUNOAȘTERE LA PROTECȚIE

Contribuția WWF a depășit simpla creștere a gradului de conștientizare. Ea a ajutat la transformarea pădurilor virgine dintr-o valoare ecologică ignorată într-o prioritate de conservare recunoscută și integrată în politici publice, standarde și proceduri legale.

Momente-cheie ale tranziției către un sistem național de identificare și protecție pe termen lung a pădurilor virgine și cvasi-virgine din România, precum și contribuția WWF-România la această transformare

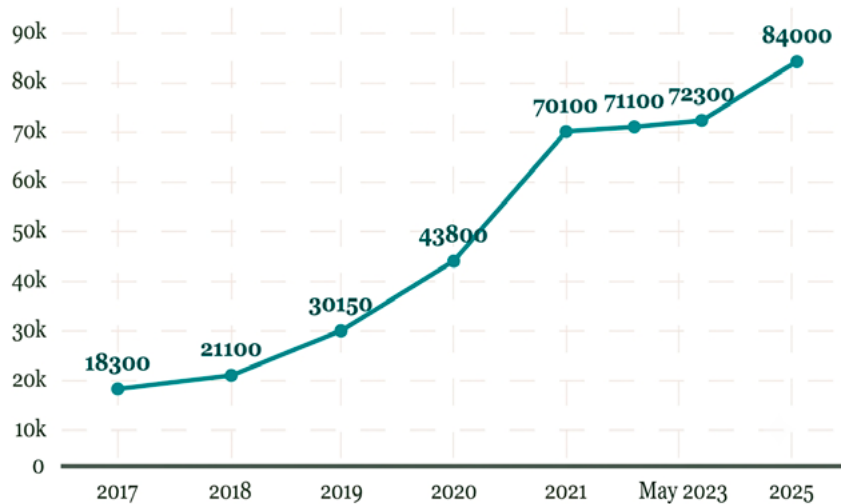
➤ Mecanisme voluntare și măsuri preventive de piață:

- Dezvoltarea cadrului național HCV printr-un proces participativ desfășurat în baza Principiului 9 al standardelor FSC®, introducând criteriile armonizate la nivel regional, care reflectă mai bine valoarea ecologică și de patrimoniu specifică acestor păduri.
- Promovarea aplicării unor sisteme robuste de due diligence (DDS) în cadrul cerințelor Controlled Wood, pentru a exclude lemnul provenit din pădurile virgine identificate din lanțurile de aprovizionare certificate, până la stabilirea unui statut formal de protecție legală.

➤ Politici publice și advocacy:

100.000+
SEMNĂTURI

- Lansarea unei campanii naționale de conștientizare în 2011, care a mobilizat **peste 100.000 de semnături** în mai puțin de o lună și a adus protecția pădurilor virgine și cvasivirgine în centrul agendei publice și politice.
- Susținerea, printr-un proces transparent și participativ, a stabilirii unor criterii legale clare de identificare și a unor metodologii standardizate de cartare pentru pădurile virgine.
- Sprijinirea creării și operaționalizării Catalogului Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine ca mecanism dinamic („viu”) pentru identificarea continuă și protecția strictă pe termen lung — un proces complex de reformă care a necesitat modificări coordonate în cinci acte legislative distincte pentru ca sistemul de protecție să devină funcțional în practică.

Evoluția suprafeței pădurilor virgine și cvasivirgine incluse în Catalogul Național al României

Sursa: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Identificare în teren și suport tehnic:

600.000+ ha
PRE-EVALUATE

- Facilitarea consultărilor publice, a analizelor sistematice la scară largă prin teledetecție și a verificărilor în teren într-un amplu proces de identificare, contribuind la pre-evaluarea a **peste 600.000 de hectare** pentru potențiala identificare a pădurilor virgine.

66.000+ ha
CU PROTECȚIE STRICTĂ

- Realizarea identificării oficiale în teren și finalizarea procedurilor legale necesare pentru asigurarea statutului de protecție strictă pe termen lung **pentru peste 66.000 de hectare** de păduri virgine și cvasi-virgine validate.

Consolidarea capacității și implicarea actorilor relevanți:

100+
STAKEHOLDERI CHEIE

- Instruirea a peste 100 de stakeholderi-cheie - inclusiv administratori de păduri, administratori de arii protejate, ONG-uri și autorități publice - consolidând atât capacitatea tehnică, cât și participarea publică pentru a asigura că identificarea și includerea pădurilor în Catalogul Național sunt transparente, bazate pe știință și solide din punct de vedere juridic.

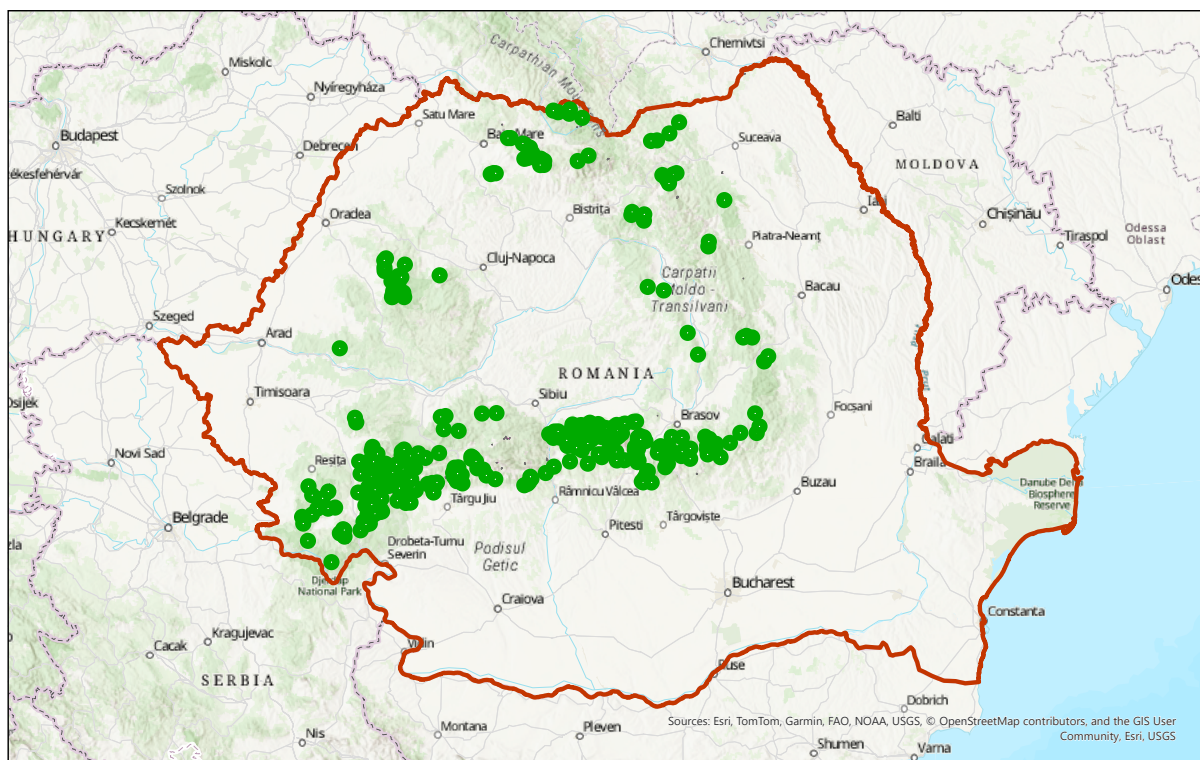

Pădurile virgine au trecut de la o recunoaștere marginală la un sistem structurat de protecție, devenind o prioritate națională de conservare și un patrimoniu european protejat.

7.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

În ultimul deceniu, România a făcut progrese semnificative în consolidarea protecției pădurilor virgine, pe fondul creșterii nivelului de conștientizare publică și al consolidării angajamentului politic.

- România se numără astăzi printre puținele state UE din Europa Centrală și de Est care dispun de un cadru legal dedicat, ce stabilește proceduri clare pentru identificarea, desemnarea și protecția strictă a pădurilor virgine și cvasivirgine, dezvoltate prin platforme multi-actor.

Distribuția pădurilor virgine și cvasivirgine în România

0 25 50 100 150 200
Kilometers

- Standardul național **FSC®** de management forestier, adoptat printr-un proces transparent și participativ, armonizează criteriile și indicatorii de identificare în conformitate cu Convenția Carpatică. Mai multe zone forestiere emblematice au fost protejate prin mecanisme de certificare chiar înainte de consolidarea unui regim legal de protecție.

84.000+ ha
SUB PROTECȚIE
STRICTĂ

- Peste **84.000 de hectare** — reprezentând cele mai valoroase păduri virgine și cvasivirgine identificate și integrate oficial în amenajamentele silvice — se află astăzi sub regim de protecție strictă.
- Procesul de identificare continuă printr-o inițiativă coordonată la nivel național de autoritățile competente și implementată de un consorțiu independent de experți, sprijinind angajamentul României de a atinge obiectivul de 10% protecție strictă prevăzut de Strategiile UE pentru Biodiversitate și Păduri.

7.D PAȘII URMĂTORI – CONSOLIDAREA PROTECȚIEI

» **Politici publice și direcție strategică:**

- Avansarea desemnării a 10% din suprafața forestieră sub protecție strictă, în conformitate cu Strategia UE pentru Biodiversitate, incluzând nu doar pădurile virgine și cvasivirgine (definite prin legislația națională), ci și extinderea domeniului pentru a include alte păduri vechi cu un grad ridicat de naturalitate, care furnizează funcții multiple esențiale de protecție.
- Metodologia dezvoltată printr-o platformă multi-actor propune includerea pădurilor care, deși nu îndeplinesc toate criteriile legale naționale pentru statutul de pădure virgină și cvasivirgină, (i) îndeplinesc un set minim de indicatori de naturalitate și (ii) au funcții de protecție atribuite oficial, unde producția de lemn nu este reglementată, iar managementul rămâne compatibil cu regimul de protecție strictă definit în Strategia UE pentru Biodiversitate. Această abordare este necesară pentru a evita afectarea

continuității modelului tradițional românesc de silvicultură apropiată de natură, care a menținut deliberat structuri forestiere naturale de-a lungul timpului.

» **Guvernanță și implementare:**

- Menținerea unor procese transparente și bazate pe știință pentru desemnare, cu implicarea continuă a actorilor relevanți, pentru consolidarea legitimității, predictibilității și sustenabilității pe termen lung a cadrului de protecție strictă.
- Asigurarea unor mecanisme funcționale de compensare pentru proprietarii și administratorii de păduri. Totuși, simpla compensare a proprietarilor afectați de restricții NU este suficientă. O tranziție echitabilă trebuie să răspundă și nevoilor comunităților dependente de pădure, ale căror mijloace de trai sunt afectate de limitarea accesului la resursele forestiere, prin măsuri adaptate care respectă practicile tradiționale și promovează alternative sustenabile.

8 RECUNOAȘTEREA PĂDURILOR CU VALOARE UNIVERSALĂ EXCEPȚIONALĂ (UNESCO)

„De la comoară națională, la recunoaștere globală și beneficii durabile pentru comunitățile locale”

8.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – O VALOARE GLOBALĂ NERECUNOSCUTĂ

Acum 20 de ani, niciuna dintre pădurile României nu era recunoscută ca având Valoare Universală Excepțională (Outstanding Universal Value – OUV) conform criteriilor Patrimoniului Mondial UNESCO.

- Conservarea pădurilor funcționa izolat, fără integrare în mecanisme internaționale de recunoaștere a patrimoniului, în cadre de valorizare a serviciilor ecosistemice sau în strategii locale de dezvoltare sustenabilă.
- Instrumentele bazate pe piață, precum certificarea FSC® Ecosystem Services, nu erau încă implementate în România. yet implemented in Romania.

Deși România găzduia unele dintre cele mai valoroase păduri virgine de fag din Europa, importanța lor globală nu fusese încă recunoscută oficial la nivel internațional.

8.A ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – DE LA RECUNOAȘTERE INTERNAȚIONALĂ LA VALOARE SUSTENABILĂ PENTRU COMUNITĂȚI

WWF a adoptat o abordare proactivă și integrată pentru a obține recunoașterea internațională a unora dintre cele mai emblematice păduri virgine ale României, conectând statutul de patrimoniu mondial cu instrumente bazate pe piață și beneficii concrete pentru comunități.

› **Politici publice și advocacy internațional:**

- Am promovat integrarea pădurilor virgine în politicile europene de biodiversitate și am susținut includerea unora dintre cele mai importante păduri din România pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, în baza criteriilor de Valoare Universală Excepțională (OUV).
- Am sprijinit procesul național de nominalizare UNESCO prin asistență financiară, expertiză tehnică și advocacy susținut — propunând trei dintre cele opt situri incluse la nivel național și contribuind la elaborarea documentației necesare.
- Am participat la grupuri de lucru transnaționale alinate ghidajului IUCN pentru situl „Pădurile Virgine de Fag din Carpați și alte regiuni ale Europei”, contribuind la managementul eficient al zonelor tampon UNESCO și la integrarea acestora cu planurile de management ale siturilor Natura 2000.

› **Inovație în domeniul pieței și serviciilor ecosistemice:**

- Am sprijinit o unitate de management forestier (FMU) responsabilă de un sit forestier inclus în Patrimoniul Mondial UNESCO să obțină certificarea FSC® Ecosystem Services, cu accent pe conservarea biodiversității și turism sustenabil.
- Am facilitat dezvoltarea unui mecanism voluntar de Plăți pentru Servicii Ecosistemice (PES), destinat susținerii acțiunilor de conservare și infrastructurii pentru vizitatori, consolidând legătura dintre protecția pădurilor și bunăstarea comunităților locale.

8.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

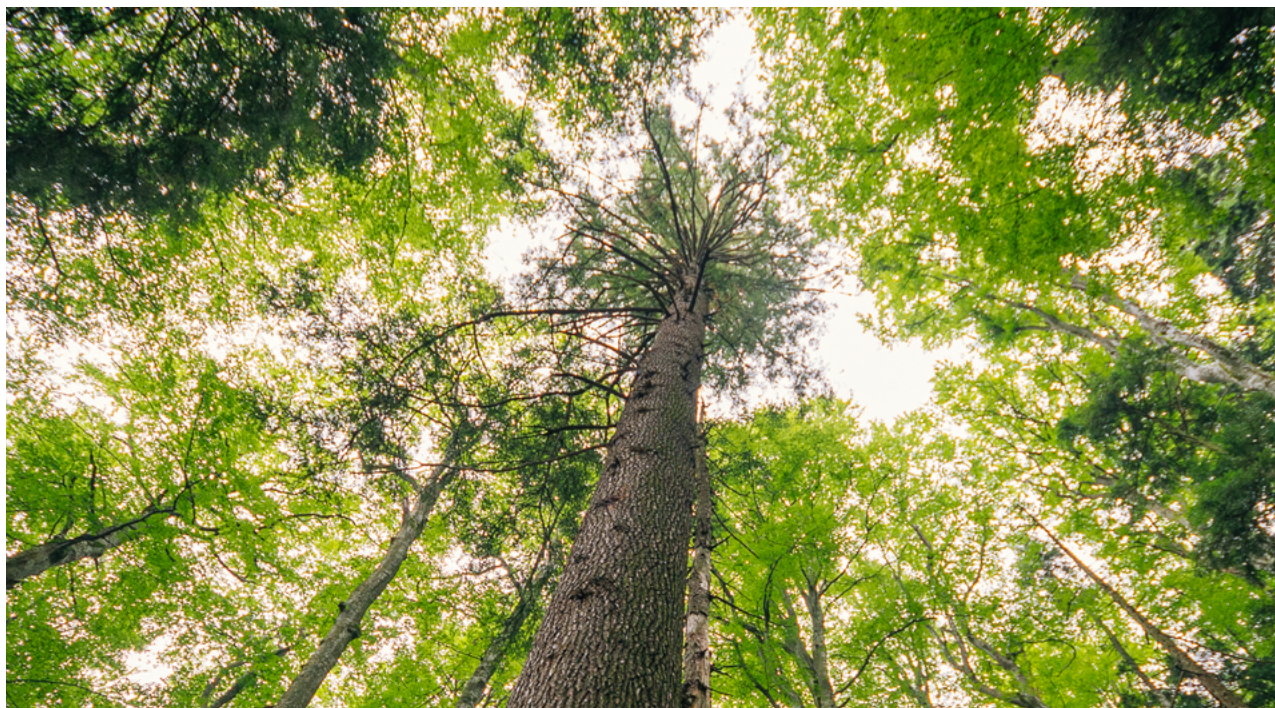
Unele dintre cele mai emblematice păduri virgine ale României au fost recunoscute internațional ca parte a Patrimoniului Mondial UNESCO, în baza criteriilor de Valoare Universală Excepțională (OUV).

24.000+ ha
RECUNOSCUTE
UNESCO

~65.000 ha
ZONE
TAMPON

Peste **24.000 de hectare** au primit recunoaștere UNESCO, iar aproximativ **65.000 de hectare** au fost desemnate ca zone tampon, pentru asigurarea conectivității ecologice și a protecției pe termen lung.

- Primul certificat FSC® Ecosystem Services din România — axat pe conservarea biodiversității și turism sustenabil — a fost acordat unei unități de management forestier care administrează unul dintre siturile forestiere UNESCO de la Strâmbu-Băiuț (județul Maramureș).
- A fost dezvoltată o inițiativă locală de tip PES, concepută pentru a susține infrastructura pentru vizitatori, programele de educație de mediu și inițiativele comunitare — consolidând legătura dintre conservare și dezvoltarea rurală sustenabilă.

Recunoașterea pădurilor virgine ale României ca având Valoare Universală Excepțională reprezintă un moment istoric pentru silvicultura românească — confirmând importanța lor globală excepțională sub cea mai înaltă autoritate științifică și culturală: UNESCO.

8.D PAȘII URMĂTORI – CONECTAREA PATRIMONIULUI GLOBAL CU DEZVOLTAREA LOCALĂ SUSTENABILĂ

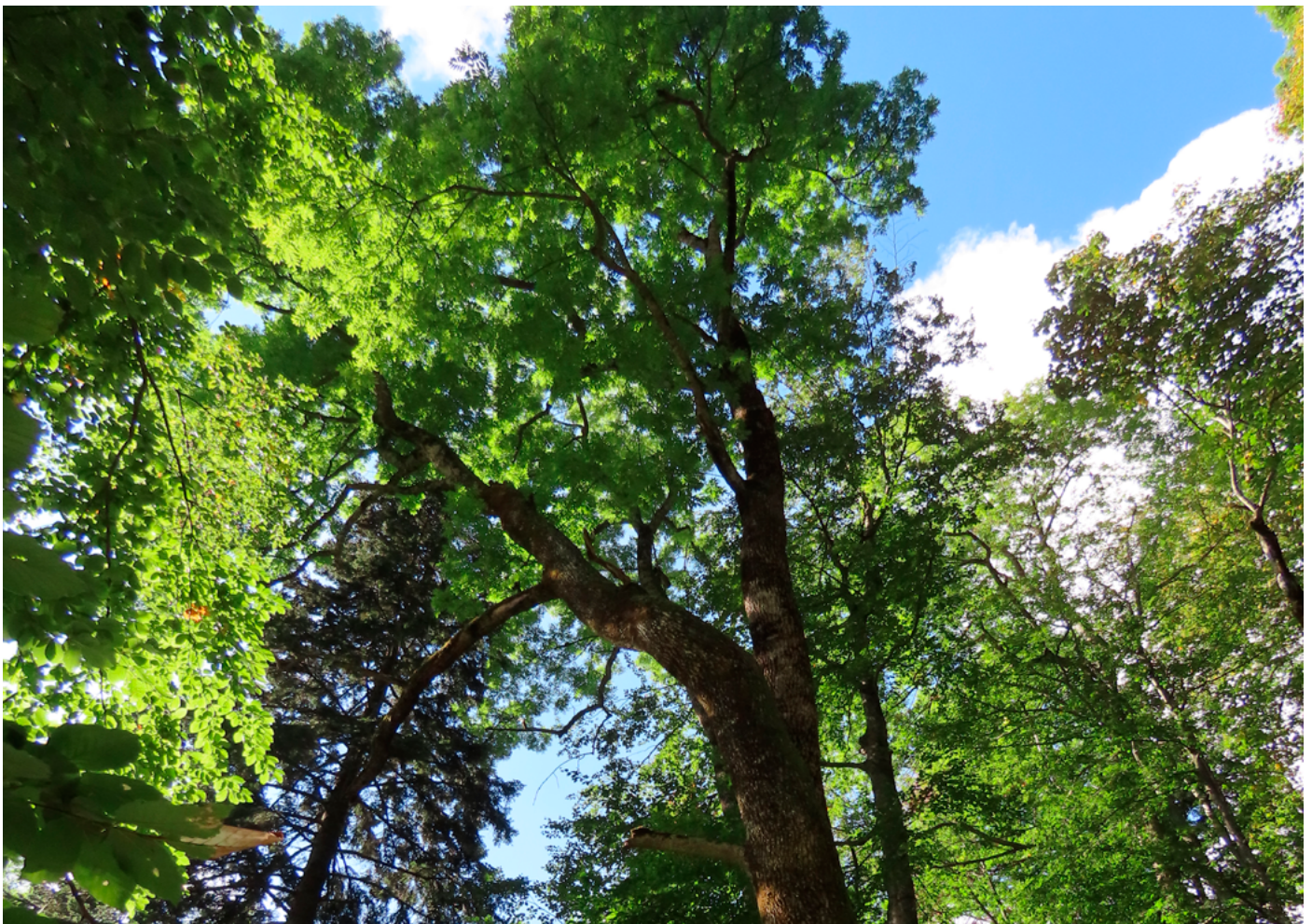
WWF urmează o abordare proactivă și integrată pentru ancorarea pădurilor virgine ale României în cadrul patrimoniului internațional, conectând recunoașterea globală cu instrumente bazate pe piață și beneficii concrete pentru comunități.

› **Politici publice și conectivitate ecologică:**

- Îmbunătățirea planurilor de management pentru zonele tampon UNESCO prin pilotarea unei „rețele de insule de îmbătrânire”, menită să consolideze continuitatea structurală, reziliența și conectivitatea ecologică la nivel de peisaj.

› **Servicii ecosistemice și dezvoltare locală:**

- Valorificarea acestor păduri cu importanță globală într-un cadru adecvat care susține dezvoltarea locală sustenabilă, inclusiv prin oportunități de educație, cercetare și turism bazat pe natură.
- Dezvoltarea unor trasee de terapie forestieră în Băiuț, conectate cu certificarea Ecosystem Services, poziționând zona la intersecția dintre conservare, sănătate și dezvoltare rurală sustenabilă.

9 DEBLOCAREA PLĂȚILOR DE MEDIU PENTRU CONSERVAREA PĂDURILOR

„De la responsabilitate necompensată, la primele plăți pentru biodiversitate din România”

9.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – CONSERVARE FĂRĂ COMPENSAȚII

După aderarea la Uniunea Europeană, România a trebuit să gestioneze simultan procesul de retrocedare a pădurilor, drepturile de proprietate și extinderea rețelei Natura 2000. Totuși, obligațiile de conservare au fost introduse fără instrumente economice care să sprijine proprietarii de păduri.

- Restricțiile de mediu erau impuse fără mecanisme de compensare.
- Desemnarea ariilor protejate avea loc adesea cu transparență limitată și fără consultarea adecvată a actorilor afectați.
- Nu existau scheme de silvo-mediu sau stimulente care să susțină conservarea biodiversității ori practicile de silvicultură apropiată de natură.
- Cadrul forestier foarte reglementat limita posibilitatea demonstrării caracterului adițional al măsurilor de conservare în raport cu regulile de finanțare europene, ceea ce făcea ca multe eforturi de conservare să nu fie eligibile pentru sprijin compensatoriu din fonduri publice europene.

Conservarea pădurilor se baza în mare parte pe responsabilitatea necompensată a proprietarilor și administratorilor, transferând asupra acestora costurile economice ale protecției mediului.

9.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – CREAREA STIMULENTELOR PENTRU CONSERVAREA PĂDURILOR

WWF-România a susținut introducerea unor stimulente economice echitabile pentru conservarea pădurilor, evidențiind necesitatea alinierii responsabilităților de mediu cu mecanisme adecvate de sprijin financiar.

Prin analize privind impactul socio-economic, dialog de politici publice și campanii de conștientizare, WWF a adus în atenție deficitul sistemic de finanțare care afectează proprietarii și administratorii de păduri ce contribuie la conservarea biodiversității, adaptarea la schimbările climatice și managementul forestier apropiat de natură.

WWF a promovat necesitatea unor mecanisme publice de finanțare dedicate pădurilor, care să susțină compensarea restricțiilor de conservare, investițiile în management forestier rezilient climatic și dezvoltarea unei bioeconomii forestiere circulare și sustenabile.

Până în prezent, cele mai concrete progrese au fost obținute prin activitatea de politici publice și advocacy a WWF pentru introducerea schemelor de silvo-mediu în cadrul Politicii Agricole Comune (PAC).

- Am susținut introducerea schemelor de silvo-mediu în cadrul PAC, făcând posibilă finanțarea europeană a practicilor voluntare de conservare a pădurilor.
- Am contribuit la dezvoltarea măsurii naționale „Servicii de silvo-mediu, servicii climatice și conservarea pădurilor”.

9.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

Deși pădurile și alte terenuri împădurite acoperă peste 43,5% din teritoriul Uniunii Europene, ele primesc doar o parte marginală din finanțarea publică (sub 1% din bugetul Politicii Agricole Comune), o discrepanță structurală care nu reflectă importanța serviciilor climatice, de biodiversitate și socio-economice oferite de păduri, precum și responsabilitățile tot mai mari atribuite administratorilor forestieri.

În acest context, cel mai concret progres realizat până acum în România îl reprezintă introducerea schemelor de silvo-mediu în cadrul Politicii Agricole Comune, în prezent singurul mecanism financiar operațional care sprijină practicile voluntare de conservare a pădurilor în România.

- Plățile compensatorii europene pentru practici forestiere voluntare favorabile biodiversității și climei sunt acum disponibile pentru proprietarii privați de păduri prin fostul cadru M15 și, în prezent, prin schema DR-07 „Silvo-mediu și climă”, susținând măsuri suplimentare de conservare pe aproximativ 200.000 de hectare de pădure.
- Schema creează un cadru predictibil de cooperare între autoritățile publice și proprietarii de păduri.

Deși reprezintă încă doar „o picătură într-un ocean”, schema de silvo-mediu demonstrează că finanțarea publică pentru administrarea responsabilă a pădurilor este posibilă, deschizând drumul către o alocare mai echitabilă a fondurilor publice, care să reflecte mai bine valoarea strategică pe care pădurile o oferă societății.

9.D PAȘII URMĂTORI – EXTINDEREA STIMULENTELOR PENTRU SERVICIILE ECOSISTEMICE FORESTIERE

Pădurile oferă beneficii esențiale pentru societate — de la stabilitate climatică și conservarea biodiversității până la reziliența comunităților rurale — însă sistemele economice menite să susțină administrarea lor nu reflectă încă adevărata lor valoare. Deblocarea unor mecanisme de finanțare echitabile și predictibile pentru păduri este, prin urmare, esențială pentru asigurarea protecției și managementului lor sustenabil pe termen lung.

› Cadrul de politici publice

- Promovarea unui mecanism european dedicat finanțării pădurilor, care să reflecte rolul esențial al acestora pentru climă, biodiversitate și reziliență economică.
- Recunoașterea oficială a pădurilor ca sector strategic în agenda competitivității și a bioeconomiei circulare sustenabile.
- Implementarea unor mecanisme transparente și bazate pe performanță pentru compensare, care să contribuie la protecția ecosistemelor și reziliența climatică.

› Perspectivă strategică

- Conservarea sustenabilă a pădurilor necesită recunoașterea faptului că serviciile ecosistemice generează valoare publică și trebuie, prin urmare, susținute echitabil prin instrumente economice dedicate.

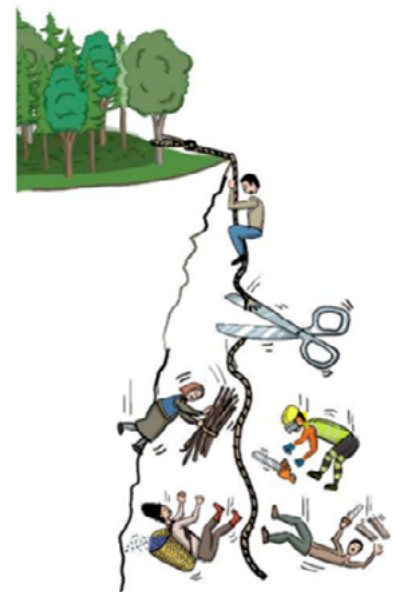
10 ADUCEREA COMUNITĂȚILOR DEPENDENTE DE PĂDURE ÎN CENTRUL GĂVERNANȚEI FORESTIERE

„Conservarea este cea mai eficientă atunci când comunitățile fac parte din ea”

10.A SITUAȚIA DE ACUM 20 DE ANI – DEPENDENȚĂ INVIZIBILĂ, DREPTURI NERECUNOSCUTE

Acum 20 de ani, politicile forestiere din România nu recunoșteau oficial comunitățile dependente de pădure (Forest Dependent Communities – FDC), în ciuda relației lor culturale și economice profunde, construite în timp, cu resursele forestiere. Acest lucru le lăsa fără o participare reală în procesele de guvernare și luare a deciziilor privind pădurile.

- În mare parte din mediul rural românesc, pădurile reprezentau — și în multe zone încă reprezintă — un pilon fundamental al mijloacelor de trai locale, oferind:
 - energie pentru încălzire și gătit;
 - lemn pentru locuințe și infrastructură agricolă;
 - materii prime pentru meșteșugurile tradiționale din lemn, esențiale pentru identitatea culturală;
 - o bază socio-economică forestieră care susține traiul rural, subzistența și veniturile gospodăriilor.
- În ciuda acestei dependențe structurale, politicile forestiere ignorau în mare parte realitățile socio-economice și rareori evaluau impactul restricțiilor de management. Ca rezultat:
 - nevoile locale erau insuficient integrate în planificarea managementului forestier;
 - măsurile de conservare erau adesea adoptate fără evaluări structurate ale impactului socio-economic.

Conservarea eficientă a pădurilor presupune un echilibru între protejarea biodiversității și bunăstarea comunităților dependente de pădure

Comunitățile dependente de pădure **existau în realitate, dar nu și în politici publice.**

10.B ABORDAREA STRATEGICĂ A WWF – DE LA REALITATE SOCIALĂ LA INTEGRARE ÎN POLITICI PUBLICE

Timp de peste două decenii, WWF-România a lucrat pentru integrarea dimensiunii sociale a guvernănei forestiere în politicile publice naționale, promovând recunoașterea comunităților dependente de pădure ca actori legitimi.

› **Politici publice și advocacy bazate pe dovezi**

- Am susținut integrarea nevoilor comunităților dependente de pădure în cadrul politicilor forestiere naționale, începând cu recunoașterea lor formală în Strategia Națională pentru Păduri 2030 (SNP30) și în legislația ulterioară.
- Am facilitat dialogul între comunități, autorități și administratori forestieri pentru clarificarea nevoilor legitime de acces la resurse și a garanțiilor de sustenabilitate.
- Am contribuit, prin platforme multi-actor, la elaborarea unor criterii clare pentru desemnarea comunităților dependente de pădure (FDC), bazate pe criterii cumulative precum dependența de mijloacele de trai, continuitatea practicilor tradiționale, fezabilitatea alternativelor și utilizarea sustenabilă a resurselor.

› **Mecanisme voluntare și bazate pe piață**

- Am promovat abordări de management care protejează siturile forestiere și resursele esențiale pentru satisfacerea nevoilor de bază ale comunităților locale în cadrul certificării FSC®, în special prin conceptul High Conservation Value (HCV5).
- Am consolidat procesele participative în cadrul unităților de management forestier certificate, asigurând implicarea reală a comunităților locale și mecanisme de soluționare a conflictelor prin abordări adaptate cultural.

.....
Dependența comunităților de pădure **nu mai este tratată ca o realitate informală, ci ca o dimensiune socio-economică legitimă**, care trebuie evaluată și integrată în procesele decizionale.making.
.....

10.C SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROGRESUL REALIZAT

Astăzi, comunitățile dependente de pădure sunt recunoscute oficial în cadrul politicilor forestiere naționale ale României.

- Strategia Națională pentru Păduri 2030 (SNP30) recunoaște explicit comunitățile rurale dependente de resursele forestiere și solicită reglementarea accesului sustenabil la aceste resurse.
- Codul Silvic revizuit introduce conceptul de comunități dependente de pădure (FDC) și stabilește baza legală pentru desemnarea lor oficială, precum și mecanisme pentru protejarea intereselor legitime și asigurarea unui acces echitabil la resursele forestiere, în special în zonele afectate de restricții de conservare.
- Aceste evoluții creează baza pentru integrarea activităților forestiere sociale, culturale și tradiționale în planificarea managementului forestier, atât prin prevederi legale, cât și prin practici voluntare de management.
- Ele consolidează, de asemenea, legătura dintre guvernanta forestieră și rolul socio-economic al economiilor locale bazate pe pădure, inclusiv al lanțurilor valorice orizontale și verticale asociate produselor lemnoase și nelemnoase — un pilon important al rezilienței rurale.

Deși implementarea este încă în desfășurare, **tranziția de la invizibilitate în politici publice la recunoaștere formală marchează o schimbare structurală fundamentală:** comunitățile dependente de pădure încep să fie recunoscute ca parteneri legitimi în construirea unui model mai echilibrat și mai ancorat social de guvernanta forestieră sustenabilă.

10.D PAȘII URMĂTORI – ASIGURAREA UNEI TRANZIȚII ECHITABILE ȘI PREDICTIBILE

Recunoașterea formală este doar primul pas. Asigurarea stabilității pe termen lung necesită mecanisme clare de implementare, date fiabile și oportunități economice echitabile pentru comunitățile dependente de pădure.

› Cadrul de politici publice

- Integrarea consecventă a recunoașterii comunităților dependente de pădure în legislația secundară și în politicile intersectoriale.
- Dezvoltarea unui cadru național transparent și bazat pe date pentru identificarea, cartarea și desemnarea oficială a comunităților dependente de pădure, pe baza unor criterii clare și a unor responsabilități instituționale bine definite.
- Asigurarea faptului că măsurile de conservare sau strategiile de management care limitează accesul la resursele forestiere sunt precedate de evaluări ale impactului socio-economic și urmate de

mecanisme de compensare echitabile, transparente și bazate pe performanță.

› Tranziție justă și reziliență rurală

- Sprijinirea unei tranziții juste pentru comunitățile dependente de pădure prin investiții țintite într-o bioeconomie forestieră sustenabilă și în lanțuri valorice verzi diversificate.
- Dezvoltarea și promovarea unor modele generatoare de venituri, inclusiv Soluții Bazate pe Natură și produse bio cu valoare adăugată ridicată, consolidând reziliența economică locală și menținând în același timp managementul forestier sustenabil.

Obiectivul pe termen lung nu este doar prevenirea marginalizării, ci consolidarea comunităților dependente de pădure ca parteneri reali în guvernanta forestieră — recunoscând rolul lor istoric în modelarea peisajelor forestiere pe care societatea le apreciază și de care depinde astăzi.

LECȚII PENTRU VIITOR

Așa cum am menționat deja, pădurile ne învață că dezvoltarea nu este niciodată liniară. Furtunile, seceta și perturbările fac parte din modul în care ecosistemele se adaptează și devin mai reziliente. La fel se întâmplă și cu schimbarea în lumea reală. În ultimii douăzeci de ani, progresul nu a urmat o linie dreaptă. Au existat reculuri, rezistență, încercări și erori, precum și nevoia constantă de a ne adapta direcția. Totuși, fiecare provocare a adus o lecție - ajutându-ne să înțelegem mai bine ce presupune cu adevărat o transformare durabilă.

ACESTE SUNT CÂTEVA DINTRE LECȚIILE PE CARE LE DUCEM MAI DEPARTE ÎN MUNCA CE URMEAZĂ:

Schimbarea durabilă are nevoie de baze echitabile

Conservarea eficientă nu poate exista fără mecanisme corecte și funcționale de compensare pentru proprietarii de păduri și comunitățile afectate de restricții. Sustenabilitatea trebuie să fie, în același timp, ecologică, socială și economică.

O tranziție justă trebuie să rămână cu adevărat justă

Măsurile de protecție rezistă în timp doar atunci când comunitățile locale își văd propriul viitor în ele. O tranziție justă înseamnă susținerea mijloacelor de trai, a demnității și a oportunităților, alături de obiectivele de conservare.

Înțelegem cu adevărat valoarea unui lucru abia după ce îl pierdem

Știm că nu este o întâmplare faptul că pădurile României fac parte din „Inima Verde” a Europei. Acest lucru este rezultatul unor practici de silvicultură apropiată de natură, dezvoltate și aplicate consecvent timp de aproape un secol. Aceste tradiții au contribuit la formarea unor păduri reziliente și a unor peisaje cu valoare excepțională. De aceea trebuie să protejăm și să consolidăm aceste bune practici, chiar și atunci când sunt neînțelese, ignorate, subfinanțate sau contestate de interese pe termen scurt. Pentru că ceea ce este ușor de neglijat astăzi poate deveni imposibil de restaurat mâine.

Sistemele trebuie să evolueze odată cu realitatea

Combaterea recoltărilor ilegale presupune depășirea metodelor de control depășite și trecerea către sisteme moderne, bazate pe trasabilitate transparentă, abordări fundamentate pe dovezi și responsabilitate în piață. Aceste sisteme trebuie să se adapteze continuu la riscurile și practicile aflate în schimbare din lanțul de aprovizionare cu lemn. Soluțiile mai simple, mai inteligente și mai eficiente nu doar că întăresc protecția, ci reduc și povara administrativă și cresc competitivitatea sectorului.

Conștientizarea și educația sunt la fel de importante ca politicile publice

Pădurile nu pot fi protejate doar prin reglementări. O relație profundă cu pădurea, alături de înțelegerea publică a provocărilor și a soluțiilor reale, este esențială pentru o schimbare durabilă.

Participarea are nevoie de capacitate

Procese transparente funcționează doar atunci când oamenii au cunoștințele, încrederea și sprijinul necesar pentru a se implica constructiv. Consolidarea capacității nu este, așadar, un element secundar — este esențială.

Ceea ce nu este împărtășit poate fi pierdut

Tăcerea permite chiar și adevărului să se estompeze. Vizibilitatea muncii noastre, comunicarea clară a rezultatelor și dialogul atât cu susținătorii, cât și cu criticii sunt părți esențiale ale unui impact durabil.

Reforma are nevoie de perseverență — și de dovezi

Schimbarea durabilă depinde de efort susținut și de transformări de mentalitate, iar modelele funcționale și soluțiile demonstrate valorează mai mult decât simplele promisiuni.

La fel ca pădurile, schimbarea autentică se construiește prin adaptare, învățare și responsabilitate împărtășită. Aceste lecții ne ghidează drumul înainte.

DE LA PROGRES LA RESPONSABILITATE

Călătoria continuă - iar următorul capitol va fi modelat de alegerile pe care le facem astăzi.

PARTENERI AI SCHIMBĂRII: ÎMPREUNĂ AM SCHIMBAT VIITORUL PĂDURILOR

În ultimele două decenii, eforturile pentru protejarea și refacerea pădurilor României nu au fost niciodată rezultatul muncii unui singur actor. Ele au reprezentat — și continuă să reprezinte — un efort colectiv, construit de oameni și organizații diverse, fiecare contribuind cu expertiză, implicare și responsabilitate.

Acest capitol nu este un catalog de logo-uri și nici o listă de susținători. Este, mai degrabă, o recunoaștere a tipurilor de colaborare care contează cu adevărat — parteneriate construite pe obiective comune, respect reciproc și angajament pe termen lung. Progresul real nu se bazează pe tranzacții, ci pe încredere, învățare comună și acțiune împărtășită.

Recunoaștem și apreciem contribuțiile venite din multiple direcții:

PARTENERI INSTITUȚIONALI ȘI PUBLICI

Programele europene și naționale de finanțare și politicile publice au reprezentat coloana vertebrală a schimbărilor sistemice. Sprijinul oferit prin programe și mecanisme de cooperare — inclusiv de către Uniunea Europeană, EUKI, Granturile Norvegiene, cooperarea elvețiană pentru dezvoltare și schemele naționale — a făcut posibile investiții în reforma guvernantei, inovarea sistemelor de trasabilitate și conservarea peisajelor forestiere la scară largă.

Autoritățile publice locale și regionale, inclusiv administrațiile locale, au avut, de asemenea, un rol important în susținerea măsurilor de conservare și a implicării comunităților.

PARTENERI ACADEMICI ȘI DE CUNOAȘTERE

Universitățile și instituțiile naționale de cercetare cu expertiză în domeniul forestier și de mediu — inclusiv centre academice și de cercetare din Brașov, Suceava, Cluj și București — au contribuit cu expertiză științifică, cercetare în teren și suport tehnic, consolidând baza de dovezi pentru managementul forestier responsabil și abordările de conservare.

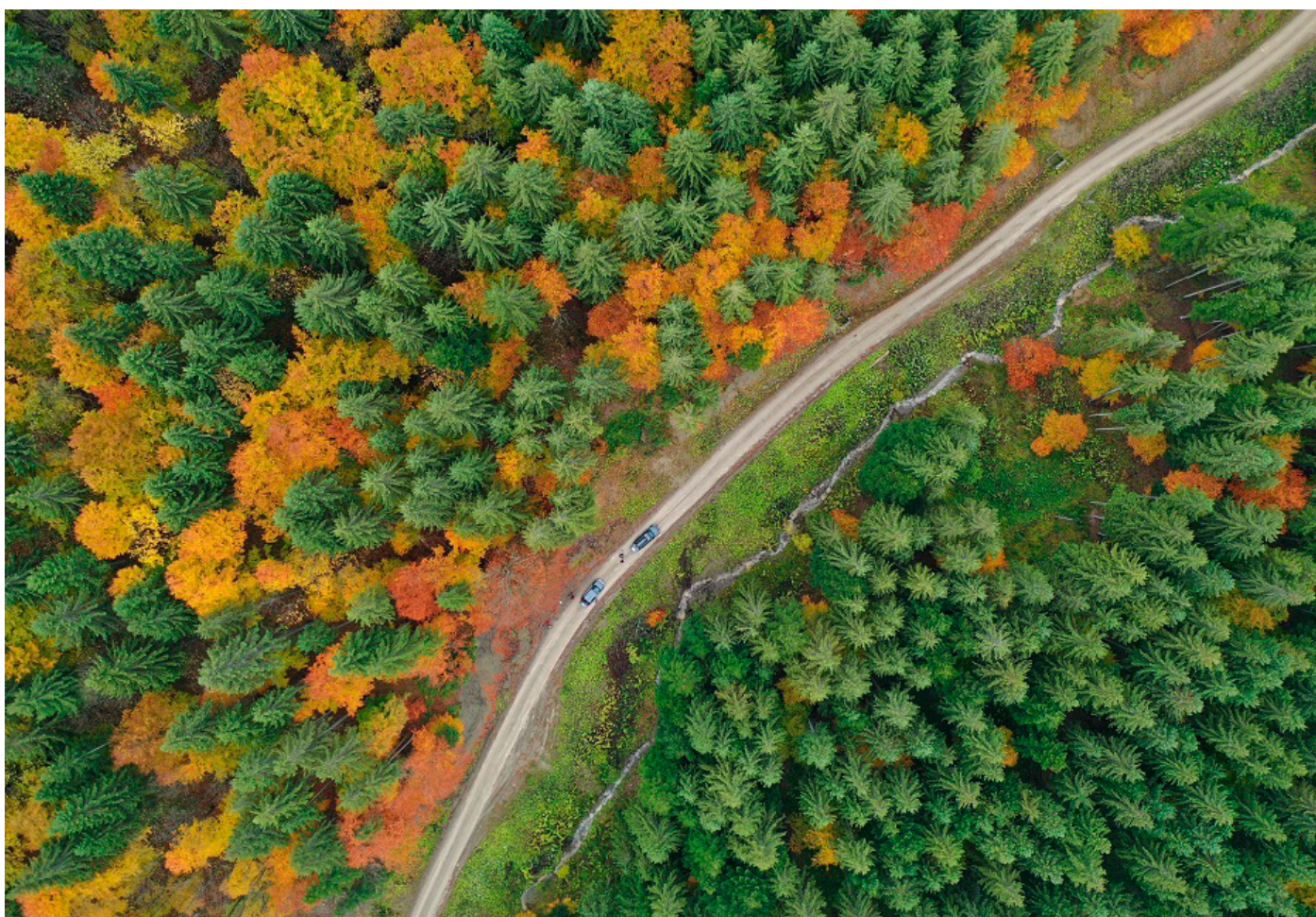
PARTENERI DIN TEREN ȘI DIN MANAGEMENTUL FORESTIER

Munca noastră nu ar fi fost posibilă fără colaborarea cu administrațiile forestiere și practicienii din domeniu — de la entități aflate în proprietatea statului, precum Romsilva, până la ocoale silvice private — ale căror cunoștințe practice și experiență din teren au ancorat discuțiile de politici publice în realitățile de zi cu zi.

Asociațiile profesionale din sectorul forestier și al industriilor bazate pe resursa forestieră au adus, la rândul lor, perspective valoroase, conectând dezbaterile de politici publice cu realitățile din teren și practica profesională.

SOCIETATEA CIVILĂ ȘI VOCEA COMUNITĂȚILOR

Coalitiile de ONG-uri de mediu și sociale, organizațiile locale și comunitățile dependente de pădure au fost esențiale pentru ca guvernanta forestieră să devină mai transparentă, participativă și conectată la nevoile sociale și de mediu. Implicarea lor activă a consolidat legitimitatea și relevanța reformelor.

IMPLICAREA RESPONSABILĂ A SECTORULUI PRIVAT

Transformarea piețelor către un management forestier responsabil necesită parteneri din sectorul privat dispuși să meargă dincolo de simpla conformare și să contribuie activ la îmbunătățirea transparenței și sustenabilității lanțurilor de aprovizionare. Aceste colaborări au creat spațiu pentru inovație și au demonstrat că activitatea economică și responsabilitatea față de mediu pot evolua împreună.

Standardele voluntare, precum **FSC®** (Forest Stewardship Council), au funcționat, de asemenea, ca mecanisme complementare pentru promovarea principiilor managementului forestier responsabil, oferind în același timp spații structurate pentru dialog, soluționarea disputelor și implicare continuă între actori diverși.

În acest context mai larg al implicării responsabile a mediului de afaceri, **parteneriatul pe termen lung dintre WWF și IKEA** a avut un rol deosebit de important în susținerea unor inițiative strategice legate de aprovizionarea responsabilă, îmbunătățirea trasabilității și conservarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare din România, cu accent pe protecția pădurilor primare și seculare/multiseculare de tip Old-Growth Forests.

RESPONSABILITATE COMUNĂ, IMPACT COMUN

Parteneriatele pe care le celebrăm aici nu reprezintă un scop în sine, ci mijloace pentru a genera impact pe termen lung. Ceea ce le face valoroase nu este numărul logo-urilor, ci angajamentul comun pentru soluții care rezistă în timp — de la deschiderea guvernantei forestiere și consolidarea sistemelor de trasabilitate, până la susținerea participării incluzive și a rezilienței comunităților.

Acest capitol recunoaște nu doar sprijinul primit, ci și călătoria comună pe care continuăm să o construim împreună.

CONTRIBUIND LA SCHIMBARE: CIFRE-CHEIE – 20 DE ANI DE IMPACT

TRANSPARENȚĂ ȘI GUVERNANȚĂ

100%

Sistem de trasabilitate digitală **100%** a lemnului (SUMAL), care oferă acces public în timp real la datele privind transporturile de lemn, de la pădure până la etapele ulterioare ale lanțului de aprovizionare.

100.000+
UTILIZATORI

1+
MILION
VERIFICĂRI

Peste **100.000 de utilizatori** și mai mult de **1 milion de verificări** publice anual prin platforma online de urmărire a lemnului, permițând supravegherea civică și consolidând transparența în întregul lanț de aprovizionare cu lemn.

INTEGRITATEA PĂDURILOR ȘI REZILIENȚA ECOLOGICĂ

60.000+
ha

+**60.000 de hectare** de extindere a suprafeței forestiere prin împăduriri și regenerarea naturală a fostelor pășuni.

74%+

conectivitate ecologică în suprafața forestieră.

70+%

dintre păduri au o compoziție naturală adaptată condițiilor locale de stațiune, susținând stabilitatea ecosistemelor și conservarea biodiversității.

80+%

dintre pădurile României se regenerează natural, demonstrând reziliența ecosistemelor forestiere.

25+
m³/ha

creștere a volumului mediu de masă lemnoasă pe picior, atingând aproximativ

347
m³/ha

— printre cele mai ridicate valori din Uniunea Europeană, datorită aplicării continue a practicilor de silvicultură apropiată de natură.

230+ M
m³

creștere a volumului total de masă lemnoasă la nivel național, consolidând contribuția pădurilor la stocarea carbonului și reducerea efectelor schimbărilor climatice.

3+
m³/ha

creștere a volumului de lemn mort pe picior în ultimii zece ani, reflectând îmbunătățirea managementului forestier orientat spre biodiversitate.

PROTEJAREA PATRIMONIULUI NATURAL AL EUROPEI

84.000
ha

de păduri virgine aflate sub protecție strictă.

24.000
ha

de păduri incluse în Patrimoniul Mondial UNESCO sub statutul de Valoare Universală Excepțională, susținute de **65.000 de hectare** de zone tampon care asigură conectivitatea ecologică și protecția pe termen lung.

300.000
ha

de păduri cu Valoare Ridică de Conservare (HCV) identificate și gestionate prin procese participative care implică actori multipli.

700.000
ha

evaluate în prezent pentru protecție strictă în cadrul Strategiei UE pentru Biodiversitate.

MANAGEMENT FORESTIER RESPONSABIL ȘI IMPLICAREA ACTORILOR RELEVANȚI

2.8M
ha

de păduri certificate FSC®, unde mecanisme suplimentare de transparență și implicare a actorilor relevanți susțin managementul forestier responsabil.

200.000
ha

incluse în măsuri voluntare de conservare pentru biodiversitate și climă, susținând proprietarii privați de păduri care aplică practici de mediu îmbunătățite.

5.000+
stakeholderi

sprijiniți — administratori forestieri, autorități publice, experți, ONG-uri și reprezentanți ai comunităților — consolidând capacitatea națională pentru o guvernare forestieră responsabilă.

1+
million

informați și implicați în susținerea politicilor forestiere responsabile prin participare civică, monitorizare publică și inițiative de conștientizare.

PROVOCĂRI STRUCTURALE PENTRU VIITOR

În ciuda progreselor semnificative, mai multe provocări structurale rămân încă de soluționat.

- ✓ Mai puțin de 1% din finanțarea europeană sprijină în prezent managementul forestier sustenabil, protecția biodiversității și reziliența climatică, deși pădurile acoperă peste 43% din teritoriul Uniunii Europene și furnizează servicii ecosistemice esențiale pentru societatea europeană. Pădurile ar trebui, prin urmare, recunoscute ca un pilon strategic al dezvoltării sustenabile în Europa, necesitând instrumente financiare dedicate pentru susținerea investițiilor, a eforturilor de conservare și a compensării echitabile pentru proprietarii și administratorii de păduri afectați de restricții de mediu.
- ✓ Predictibilitatea limitată a cadrului de politici forestiere rămâne o provocare structurală majoră. Asigurarea coerenței și stabilității necesită alinierea consecventă la direcțiile strategice stabilite prin Strategia Națională pentru Păduri 2030. Toate reformele ulterioare din sectorul forestier — inclusiv legislația secundară derivată din Codul Silvic — ar trebui să urmeze aceste priorități și indicatori de rezultat agreeți, oferind un parcurs clar și predictibil pentru dezvoltarea sectorului.
- ✓ Tăierile ilegale s-au mutat tot mai mult către activități ascunse, integrate în economia subterană. Cu toate acestea, fenomenul rămâne o provocare persistentă, afectând valorile de mediu, distorsionând concurența economică loială în sectorul forestier și slăbind statul

de drept. Sunt necesare reforme continue pentru consolidarea arhitecturii de guvernare, îmbunătățirea capacității de control și implementarea unor instrumente moderne de monitorizare și verificare a trasabilității lemnului.

- ✓ Modul în care valorizăm lemnul determină modul în care gestionăm pădurile. Aproximativ 50% din lemnul recoltat este încă utilizat ca lemn de foc sau biomasă, în timp ce mai puțin de 10% ajunge în industriile de prelucrare cu valoare adăugată ridicată. Acest lucru evidențiază necesitatea consolidării unei bioeconomii forestiere circulare și sustenabile, bazate pe utilizarea în cascadă a lemnului, capabilă să stimuleze continuarea și îmbunătățirea silviculturii apropiate de natură (Closer-to-Nature Forest Management – CNFM) în România.
- ✓ Instabilitatea politică tot mai accentuată, atât la nivel național, cât și global, riscă să împingă sustenabilitatea de mediu în plan secund, în favoarea competitivității economice pe termen scurt. În acest context în schimbare, instrumentele voluntare bazate pe piață — în special sistemele credibile de certificare forestieră — redevin mecanisme esențiale pentru alinierea stimulentei economice cu obiectivele de sustenabilitate și pentru susținerea tranziției către o bioeconomie forestieră circulară și rezilientă.
- ✓ Consolidarea implicării actorilor relevanți și a transparenței rămâne un pilon esențial al unei guvernări forestiere eficiente. Sprijinirea actorilor relevanți pentru a participa în mod real și informat la procesele decizionale este esențială pentru construirea încrederii și dezvoltarea unor soluții comune. Miturile persistente și discursurile polarizate ascund adesea direcțiile viabile de acțiune; de aceea, transparența și accesul la informații credibile sunt fundamentale pentru susținerea unui dialog informat și pentru promovarea unor soluții incluzive, construite împreună cu actorii relevanți și orientate spre interesul public.

CREDITE

Oamenii, parteneriatele și contribuțiile care au stat la baza acestei publicații

WWF-România

2026

Coordonare

Radu Vlad

Contribuții

Radu Melu
Cătălin Vasile
Magda Constantin

Design grafic și Paginare

Daydream Creative Studio

Ilustrații

Ștefan Balea

Credite foto

Copertă față și copertă spate: Sorin Onișor / WWF-România
Restul fotografiilor: WWF-România

Disclaimer

Acest raport reflectă perspectiva și experiența WWF-România privind evoluția guvernantei forestiere și a managementului forestier sustenabil în România în ultimii 20 de ani.

**PĂDURILE ROMÂNIEI SUNT O MOȘTENIRE MODELATĂ DE GENERAȚII
DE ADMINISTRARE RESPONSABILĂ ȘI DE UN MANAGEMENT FORESTIER
APROPIAT DE NATURĂ. VIITORUL LOR ESTE O RESPONSABILITATE COMUNĂ.**

WWF

20 ANI
ÎN ROMÂNIA